

20
12

ÀREA
DE BENESTAR

MEMÒRIA ANUAL

Consell Comarcal
de l'Alt Empordà

1. PRESENTACIÓ

La Memòria 2012 de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà que presentem enguany és un resum dels principals resultats dels serveis de benestar que ha gestionat aquest equip i facilita una visió de conjunt de l'evolució de les necessitats socials a la comarca en els darrers anys.

L'objectiu principal d'aquest document és facilitar informació sobre l'activitat de l'Àrea de Benestar a la ciutadania i als diversos agents de la comarca, tot reforçant els principis de transparència, accessibilitat, participació i rendiment de comptes de la nostra administració comarcal.

El context de crisi i les seves conseqüències econòmiques i socials estan redibuixant els perfils de risc i vulnerabilitat de la població de la comarca al mateix temps que ha generat una major demanda d'alguns serveis de benestar. Conèixer a fons l'impacte social d'aquest període de crisi excepcional en les necessitats socials i ser capaços d'adaptar els nostres serveis a les demandes diverses de la ciutadania, és un dels objectius de la direcció tècnica de l'àrea de Benestar.

Per tal de dimensionar aquest impacte social i poder conèixer millor l'evolució dels nostres serveis, enguany aquesta Memòria ha fet una anàlisi comparada dels resultats de l'any 2012 amb els dels anys 2004, 2008 i 2011. La informació del darrer exercici es presenta tot fent una comparativa amb els 8 anys anteriors, per tal de copsar adequadament l'evolució dels serveis en aquest període. Metodològicament, com a primer any de referència, s'ha pres l'any 2004 en tant que facilita informació sobre la situació social i les demandes ciutadanes en un període de creixement econòmic. L'any 2008 ens aporta dades que mostren el punt d'inflexió i de major impacte de la crisi econòmica a la comarca i al conjunt del país, mentre que l'any 2011 permet comparar els resultats amb dades més recents i identificar possibles tendències de futur.

La nostra comarca tenia l'any 2012 una població diversa de 141.517 habitants. Un 17 % de la població era major de 65 anys i un 28% de la població era d'origen estranger. La taxa de risc de pobresa per al conjunt de Catalunya era del 19,1% (18% en els homes i 20,3% en les dones). En aquest context, cal destacar com mentre que l'any 2004 la població atesa pels serveis socials bàsics representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2012 la població atesa ha estat el 12,4%.

Per comprendre l'evolució dels nostres serveis cal posar els resultats que mostren la Memòria al costat del treball dels i les professionals i cal destacar la tasca rigorosa i de qualitat que han dut a terme en els diferents serveis. Per atendre les necessitats socials de la comarca comptem amb un equip qualificat de 58 persones al Consell Comarcal i amb una xarxa d'entitats socials i agents del tercer sector que, des de les seves diverses responsabilitats, fan una atenció personal diària a un nombre important de ciutadans i ciutadanes de la comarca que requereixen suport i acompanyament.

Igualment, cal fer notar com els resultats dels diferents serveis de benestar i activitats dutes a terme que es presenten en aquesta Memòria mostren, d'una banda, una alta capacitat d'adaptació i resposta a una realitat canviant i, de l'altra, un major desplegament en el territori del treball interdisciplinari i comunitari, el que està repercutint en una major capacitat d'innovació de la nostra organització.

La Memòria presenta la informació en 10 capítols que faciliten la lectura dels resultats dels diferents serveis i de les activitats desplegadas al llarg dels darrers anys i compta amb un capítol final que resumeix les dades més rellevants de l'any 2012. Us convidem, doncs, a la seva lectura per aprofundir en el coneixement del que ha estat la nostra activitat, al mateix temps que us animem a seguir el dia a dia de la nostra àrea mitjançant la nostra pàgina web www.inclusioaltemporda.cat i les xarxes socials @Aempordainclou.

És just tancar aquesta presentació reconeixent a tot l'equip de professionals de l'àrea de Benestar la seva feina que, en moments especialment difícils com els que vivim, treballen amb un alt compromís, dedicació i esforç. Gràcies a tots i a totes.

Rosa Guixé

Directora Tècnica

2. L'ÀREA DE BENESTAR

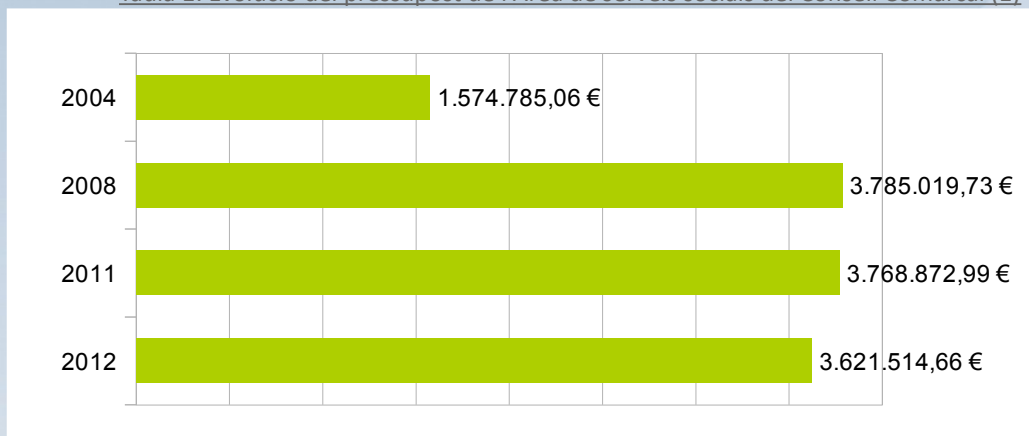
L'Àrea de Benestar social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà està formada pel conjunt de serveis, recursos i equipaments creats per a garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania, centrant l'atenció en el manteniment de llur autonomia personal i promovent el desenvolupament de les capacitats de les persones.

Els i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar gestionen el conjunt de serveis i recursos definits a la cartera de serveis de la comarca, amb els objectius d'afavorir la promoció i la integració de les persones i col·lectius a la societat, posar a l'abast de les persones els recursos per millorar la seva qualitat de vida, reduir la desigualtat i augmentar la seva autonomia, valorar i ajudar-los a resoldre les seves possibles dificultats socials, i prevenir i intervenir sobre les causes que condueixen a situacions de risc i exclusió social.

L'Àrea de Benestar ofereix serveis a tots els ciutadans i ciutadanes de la comarca de l'Alt Empordà, tret dels del municipi de Figueres que són atesos pel seu ajuntament.

L'any 2012 l'Àrea de Benestar ha gestionat un pressupost total de 3.621.514,66€ (17% del pressupost total del Consell Comarcal), xifra que inclou les aportacions del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de la comarca. La Llei 12/2007 de Serveis socials va significar un punt d'inflexió pel que fa al volum de recursos destinats a les Polítiques de Benestar a Catalunya, i tal i com mostren les dades d'evolució del pressupost de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal, aquest va créixer significativament. Tanmateix, respecte 2008 el pressupost total ha decrescut un 5%, fins a situar-se en la quantitat actual.

Taula 1: Evolució del pressupost de l'Àrea de serveis socials del Consell Comarcal (1)

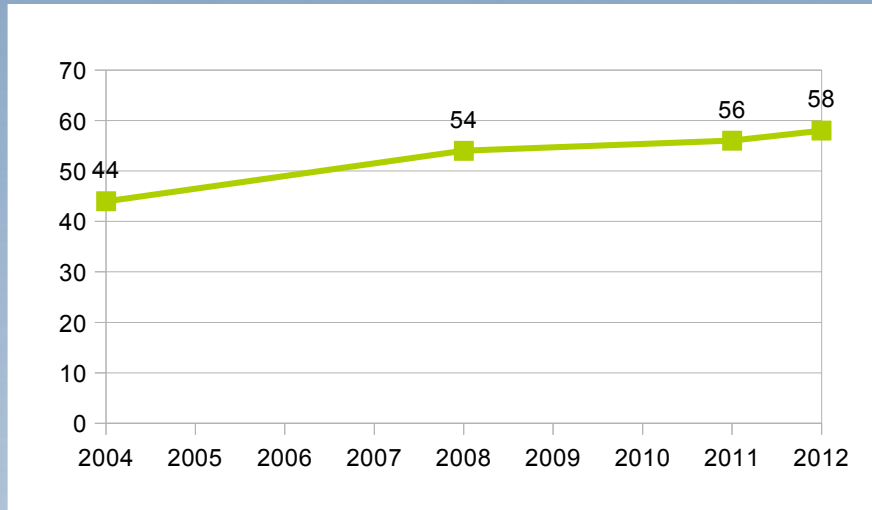

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal(2012)

(1) L'Àrea de serveis socials inclou els Ajuntaments de Roses i l'Escala

Pel que fa als i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar també s'observa un creixement del nombre total (44) respecte l'any 2004, fins arribar als 58 de l'any 2012. Del total del personal de l'Àrea un 93% són dones, el que reflecteix una realitat altament feminitzada d'aquests serveis a la comarca.

Taula 2: Evolució del nombre de treballadors/es de l'Àrea de Benestar

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2012)

Durant l'any 2012 l'Àrea de Benestar social ha continuat aprofundint en la transformació d'alguns aspectes organitzatius interns amb l'objectiu d'avançar cap a la millora de la qualitat dels serveis i de la seva gestió així com en el rendiment de comptes i resultats.

En aquest sentit cal destacar tres canvis introduïts l'any 2012 que han afectat de forma transversal a tots els serveis de l'Àrea. En primer lloc, l'actualització de la Cartera de Serveis de l'Àrea de Benestar, que ha permès descriure i actualitzar els 32 serveis que es presten des d'aquesta àrea, organitzats en 5 grans àmbits: Atenció Social Primària; Atenció a la Família, Infància, Adolescència i Dona; Promoció de l'autonomia personal i atenció a la dependència; Promoció de la Inclusió Social i Ciutadania i Emergències socials¹.

En segon lloc i relacionat amb l'actualització de la Cartera de serveis s'ha dut a terme la definició dels principals processos de treball vinculats als diferents serveis i recursos de l'Àrea. Aquesta iniciativa ha permès, actualitzar, homogeneïtzar i descriure, gran part dels processos de treball de forma consensuada entre els i les professionals que els gestionen.

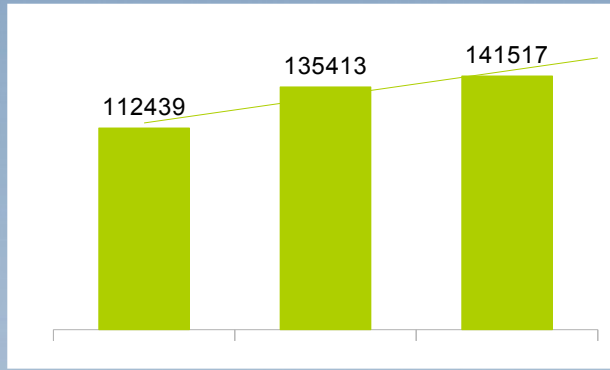
Finalment, durant l'any 2012 també s'ha implementat el sistema de reunions operatives de l'Àrea. A nivell organitzatiu aquesta actuació ha permès homogeneïtzar el funcionament i els mecanismes de relació entre els equips professionals i la direcció de l'Àrea. En el marc del treball dut a terme en el sí de les diferents reunions operatives, s'ha definit un quadre resum d'indicadors de gestió que permet a tots els equips fer seguiment de l'evolució de la seva intervenció en diferents períodes de l'any.

3. LA COMARCA DE L'ALT EMPORDÀ L'ANY 2012

L'any 2012 la comarca de l'Alt Empordà tenia registrats **141.517 habitants** dels quals el 50,5% eren homes i el 49,5% dones. La població total de l'Alt Empordà ha crescut notablement en els darrers anys. S'ha enregistrat un creixement del 26% en el període 2004-2012, molt per damunt del creixement de la població al conjunt de Catalunya en els mateixos anys que ha estat de l'11%. Aquest creixement de la població, però, sembla que alenteix el ritme en els darrers anys atès que la variació de la població en el període (2010-2012) ha estat del 0,89%.

¹ En annex 1 podeu consultar l'índex de la Cartera de Serveis.

Gràfic 1: Evolució de la població Alt Empordà (2004-2012)

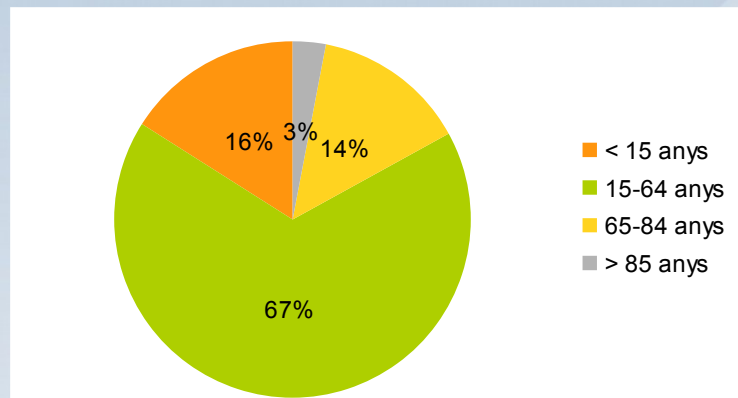

Font: Idescat

Un 28% la població de l'Alt Empordà és d'origen estranger i hi ha municipis en què aquest percentatge supera el 30% de la població com és el cas de Cadaqués, Castelló d'Empúries, La Jonquera, Roses i Sant Pere Pescador, entre d'altres. De les persones d'origen estranger residents a la comarca el 12,4% provenen de països europeus; l'11,2% d'Àfrica; el 4,85% del continent americà i un 0,7% d'Àsia.

Per grups d'edat, la població l'any 2012 estava distribuïda de la manera següent: 16% de la població era menor de 15 anys; 67% de la població tenia entre 15-64 anys i un 17% de la població tenia més de 65 anys. En aquesta franja d'edat més gran el 14% de la població de la comarca tenia entre 65-84 anys i 2,5% de la població era major de 85 anys. Cal tenir en compte, però, que hi ha molts municipis de la comarca on els majors de 65 anys representen més del 25% del total de la seva població com és el cas de Maçanet de Cabrenys, Mollet de Peralada, Portbou i Siurana, entre d'altres.

Gràfic 2: Distribució de la població Alt Empordà per grups d'edat 2012 (%)

Font: Idescat

Les taxes d'envelliment, de sobreenvelliment i de dependència l'any 2012 a la comarca han enregistrat valors propers a les mitjanes catalanes.

Taula 3: Evolució taxa envelliment; taxa de sobreenvelliment i taxa de dependència Alt Empordà (2004-2012) ⁽²⁾

	2004	2008	2012	2012 CAT
Taxa envelliment	17,50	16,24	16,78	17,01
Taxa sobre envelliment	2,11	2,14	2,47	2,50
Taxa dependència	44,65	44,85	48,45	48,45

Font: Idescat

La crisi econòmica i la recessió ha tingut com a conseqüència una forta destrucció d'ocupació i un increment notable del nombre de persones en atur a la comarca. La crisi no només ha tingut impacte en termes d'atur sinó que també ha repercutit en les condicions de treball i de vida quotidiana de la població activa en molts sectors, fent créixer la subocupació, la precarietat laboral i reforçant les desigualtats de gènere en el mercat de treball. En aquest context, la taxa de risc de pobresa per al conjunt de Catalunya l'any 2011 ha estat del 19,1% (18% en els homes i 20,3% en les dones)³.

El mercat de treball és molt fràgil a la comarca. La temporalitat, l'estacionalitat i l'ocupació autònoma generen situacions de desprotecció social en la població. A l'Alt Empordà hi ha més població jove i població estrangera potencialment activa que al conjunt de Catalunya, amb un baix nivell de formació (sense estudis secundaris obligatoris), més persones treballant per compte propi i més sinistralitat laboral que en el conjunt català. D'altra banda, tenint en compte que la població més vulnerable en termes d'ocupació és la població immigrada per motius econòmics, i que un nombre important d'aquests ciutadans tenen un baix nivell d'instrucció, es detecta una situació de manca d'adequació la demanda laboral a la l'oferta, amb dèficits formatius importants i baixos índexs d'ocupabilitat.

Taula 4: Dades mercat de treball Alt Empordà 2012

Taxa atur	15,12% (Homes 14,68% / Dones 15,65%) (desembre 2012) 22,7% Catalunya (2012) 25,0% Espanya (2012)
Taxa d'atur per grups d'edat (desembre 2012)	16-34 anys 27,57% 35-44 anys 14,79% 45-54 anys 14,97% 55-64 anys 19,07%
Assalariats per sectors (desembre 2012)	76,7% Serveis 14,4% Indústria 8,4 % Construcció 0,53% Agricultura
Autònoms per sectors (desembre 2012)	68,9% Serveis 6,64% Indústria 16,88% Construcció 7,57% Agricultura
Contractació temporal (desembre 2012)	- 10,39% variació interanual
Contractació total (desembre 2012)	- 6,83% variació interanual

Font: Xifra i Idescat

2 Càlcul de les taxes:

$$\text{Taxa Envelliment} = \frac{\text{Població} > 64}{\text{Població total}} \times 100$$

$$\text{Taxa sobre envelliment} = \frac{\text{Població} > 85}{\text{Població total}} \times 100$$

$$\text{Taxa dependència} = \frac{\text{Població} < 15 + \text{Població} > 64}{\text{Població 15-64}} \times 100$$

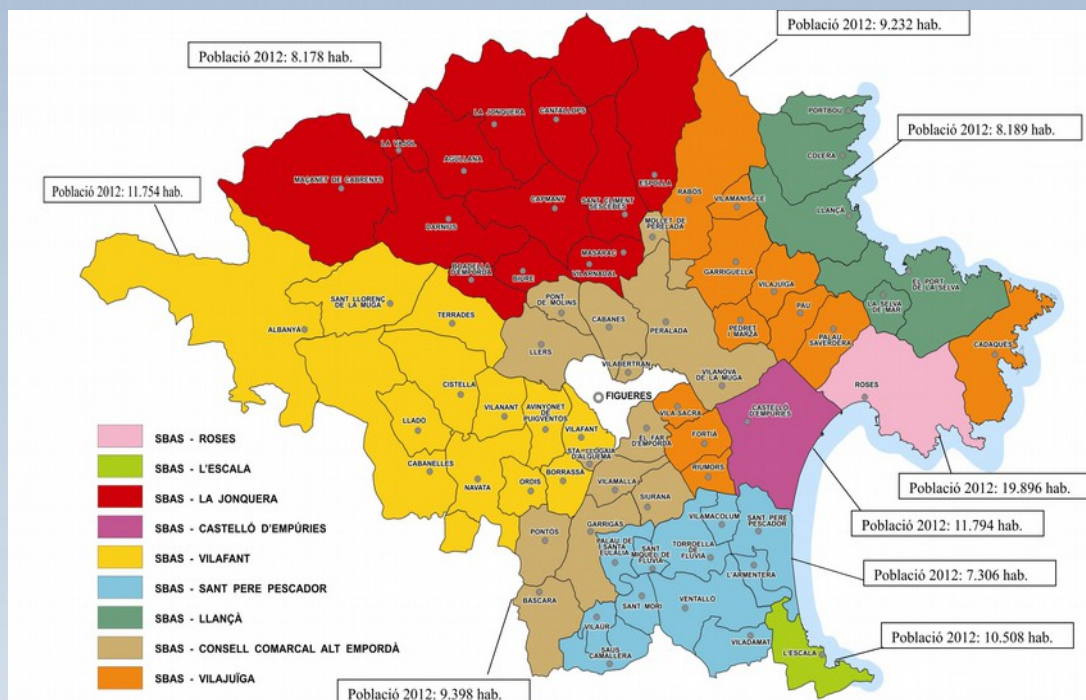
3 Font: Idescat 2013. Taxa de risc de pobresa després de transferències socials l'any 2011. La taxa de l'any 2012 encara no és accessible a l'Idescat..

4. L'ATENCIÓ SOCIAL BÀSICA

Els **Serveis socials bàsics** són el primer nivell d'atenció pública de la xarxa de benestar. Estan integrats per diferents equips tècnics que tenen com a funció conèixer, prevenir i activar actuacions destinades a promoure la inclusió social de persones, famílies i grups socials, especialment les que presenten més dificultats i són més vulnerables.

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà configura l'Àrea Bàsica de Serveis Socials en 9 Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS), que es distribueixen en àrees territorials d'intervenció d'acord amb un criteri de proximitat geogràfica i de distribució de la població, tal i com mostra el mapa següent.

Mapa 1: Serveis Bàsics d'Atenció Social a l'Alt Empordà (2012)

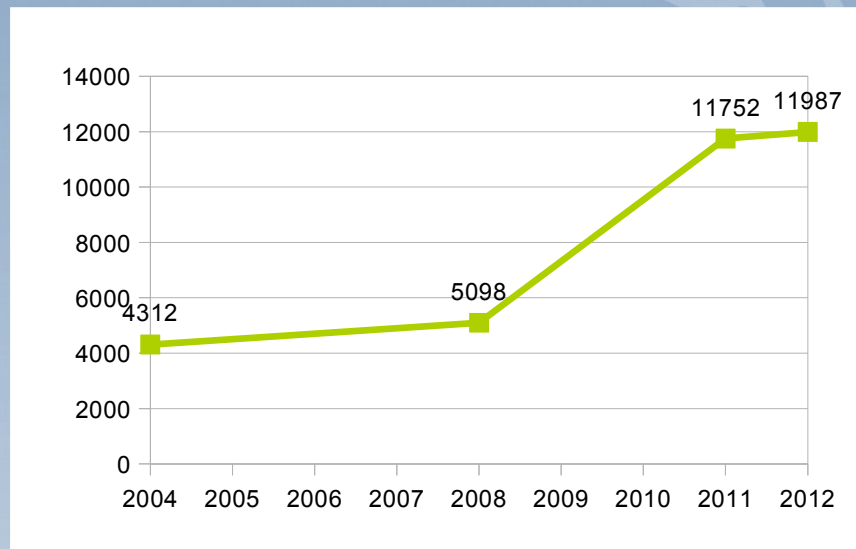
Font: Serveis socials bàsics (2013)

L'evolució dels principals indicadors dels serveis socials bàsics mostren com, en els darrers anys i pel que fa al volum de població atesa, s'ha produït una inflexió creixent que coincideix amb l'any en què esclata la crisi econòmica. Tal i com mostra la gràfica, si bé el creixement ha estat molt accentuat en el període 2008-2010 sembla que en el darrer any aquest creixement és més sostingut i moderat.

Especialment rellevant és posar aquestes dades en relació al total de la població de la comarca. Mentre que l'any 2004 la població atesa pels serveis socials bàsics representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2012 la població atesa representava el 12,4%. Pel que fa a la distribució per sexe de la població atesa s'observa com la tendència en aquest període ha estat a equiparar els percentatges d'homes i dones atesos pel servei.

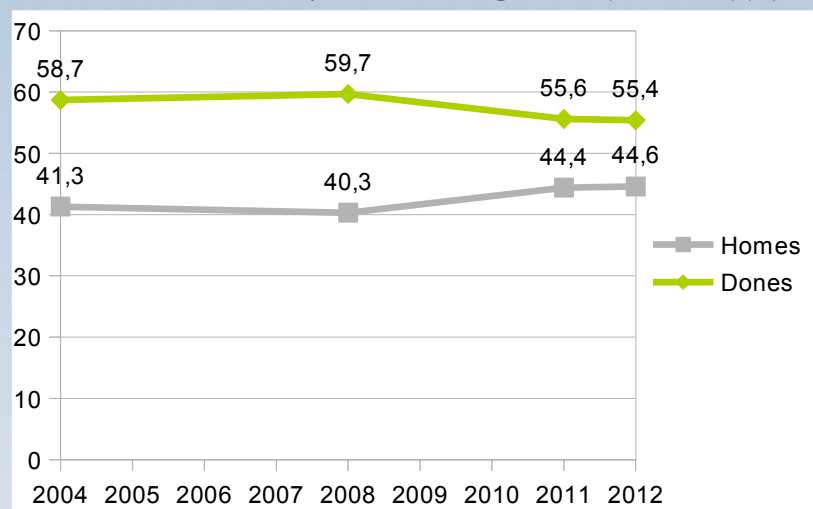

Gràfic 3: Evolució de la població atesa (2004-2012) (%)

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Gràfic 4: Evolució de la població atesa segons sexe (2004-2012) (%)

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Aquest creixement de la població atesa pels serveis socials bàsics és paral·lel al que s'enregistra en l'evolució dels principals indicadors de l'atenció social bàsica. Destaca el creixement que s'enregistra en el període considerat (2004-2012) en el nombre total d'entrevistes realitzades; les entrevistes a domicili i les primeres entrevistes.

Taula 5: Síntesi d'indicadors d'activitat dels Serveis Socials Bàsics (2004-2012)

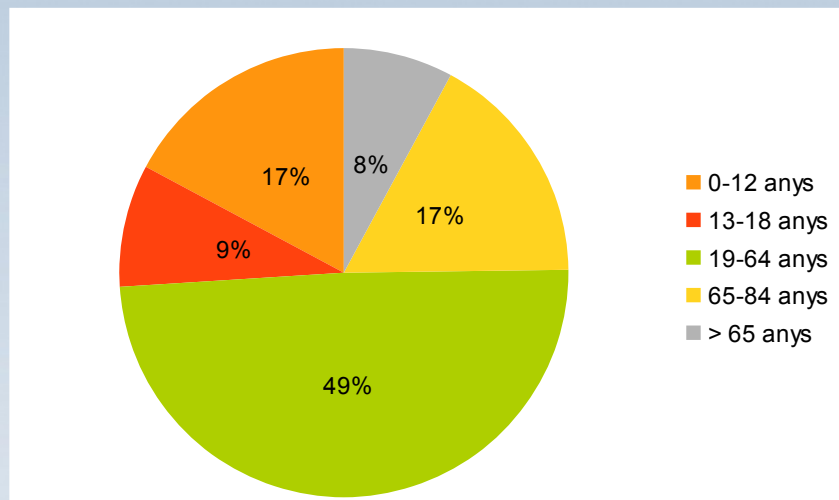
	2004	2008	2011	2012
Persones ateses	4312	5098	11752	11987
% Homes atesos	41,3%	40,3%	44,4%	44,6%
% Dones ateses	58,7%	59,7%	55,6%	55,4%
% Població atesa / població total	5,73%	5,5%	12,39%	12,45%
Total expedients	2945	4150	5617	6623
Total entrevistes	8020	10888	15835	17642
Primeres entrevistes	1645	2291	2712	2057
% Entrevistes a domicili	13,8%	16,7%	13,1%	16,2%
Atenció prioritària				(1) 615

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

(1) Primer any que es recull aquesta dada. L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

La distribució de la població atesa per grups d'edat no ha variat significativament en els darrers anys. Prop de la meitat de la població atesa té entre 19 i 64 anys i la població més gran de 65 anys atesa representa una quarta part del total.

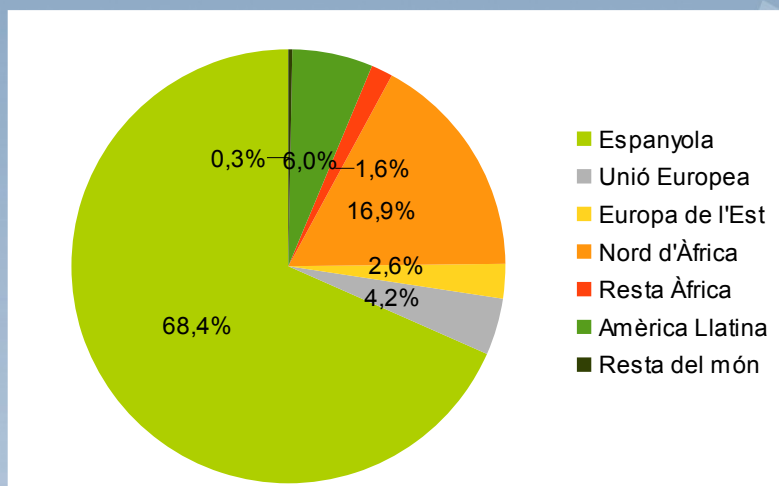
Gràfic 5: Població atesa per grups d'edat 2012 (%)

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Pel que fa a la nacionalitat de la població atesa, cal indicar que la proporció de persones de nacionalitat espanyola i d'origen estranger és molt similar a la realitat demogràfica de la comarca.

Gràfic 6: Població atesa per nacionalitat (2012) (%)

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Pel que fa a les principals problemàtiques ateses pels serveis socials bàsics l'any 2012 és rellevant destacar com el 26,5% han estat de caràcter econòmic; el 17,6% estaven relacionades amb la salut; el 16,4% vinculades a l'àmbit laboral i un 15% estaven relacionades amb mancances socials.

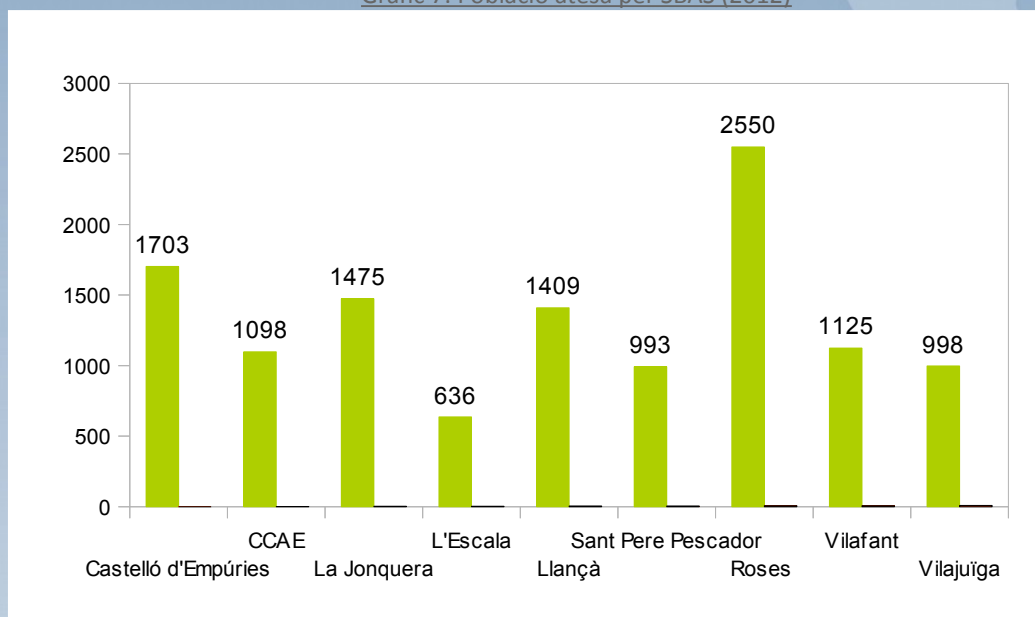
Taula 6: Problemàtiques ateses pels Serveis Socials Bàsics 2012 (%)

	2012
Habitatge Manca d'habitatge; manca serveis i subministraments; habitatge deficient; amuntegaments: barraquisme; desnonaments	5,2
Econòmiques Ingressos insuficients; sense ingressos; deutes; administració deficient; altres	26,5
Laborals Prestació d'atur; atur amb subsidi; treball esporàdic; temporers; treball submergit; activitats marginals; cerca primera feina; inadaptació laboral; manca de formació; altres	16,4
Salut Malaltia física transitòria; malaltia mental transitòria; malaltia física crònica; malaltia mental crònica; malaltia greu; malaltia d'alt risc; malaltia d'Alzheimer i altres demències; alcoholisme; consum de drogues; ludopatia; altres	17,6
Discapacitats Discapacitat física; discapacitat amb mobilitat reduïda; discapacitat amb necessitat de 3a persona; discapacitat psíquica; discapacitat sensorial i altres	10,0
Aprenentatge Analfabetisme; escolaritat obligatòria inacabada; dificultats d'aprenentatge escolar; absentisme escolar; inadaptació escola; altres	3,6
Maltractaments Violència de gènere, maltractament als fills, maltractament a la gent gran	3,5
Mancances socials Mendicitat; indigència; rebuig social; transeüents; dificultat relacions familiars/socials; dificultats d'integració social; aïllament físic; indicis de trastorns mentals; victimització; conductes asocials o delictives; manca d'autonomia personal	15,1
Altres	2,1
Total	100,0

Font: Serveis Socials Bàsics (2013)

Finalment, en el gràfic següent es mostra la població atesa l'any 2012 en cada SBAS de la comarca i es facilita la dada del percentatge de població que representa en cada cas.

Gràfic 7: Població atesa per SBAS (2012)

% Població atesa sobre la total	(14,4)	(11,7)	(18,0)	(6,0)	(17,2)	(13,6)	(12,8)	(9,6)	10,8
---------------------------------	--------	--------	--------	-------	--------	--------	--------	-------	------

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Maltractaments en l'àmbit familiar

El serveis socials bàsics tenen la capacitat de detectar **indicis de maltractament a les persones en l'àmbit de la família**. En aquests casos aquests serveis actuen coordinadament amb serveis més especialitzats per tal d'oferir recursos i fer el seguiment i evolució de les persones afectades.

Aquestes dades fan referència a menors, gent gran i dones. Les dades de l'any 2012 mostren com s'han detectat **384 maltractaments en menors** el que representa un increment del 17% en el nombre de casos detectats en relació a l'any anterior. Dels casos atesos l'any 2012, el 57,3% eren nois i 42,7% eren noies. En la majoria dels menors, 92%, es van detectar casos de negligència i maltractament psíquic.

Pel que fa a maltractaments a **persones grans (majors de 65 anys)** en l'àmbit familiar, **s'han detectat 34 casos** el que representa un increment del 17% en relació als casos detectats l'any anterior. Dels casos detectats l'any 2012, el 41% eren homes i el 59% dones. D'aquests casos, en un 26% es va detectar autonegligència i autoabandonament.

D'altra banda, **els serveis socials bàsics** també han treballat amb **129 dones que han patit violència de gènere**, el que representa un increment del 29% en relació a l'any anterior. Dels casos detectats el 2012, han intervingut en aquesta problemàtica en un 91% dels casos. En el 75% dels casos hi havia menors en la unitat de convivència.

Del total de dones, el 58% han estat derivats al servei d'atenció psicològica. 44% de les dones van formular denúncia i un 5% de les dones van ser derivades a un establiment d'urgència.

Pel que fa a la seva nacionalitat, la meitat eren de nacionalitat espanyola (51%); prop d'una quarta part (24%) eren d'origen estranger no comunitari amb documentació reglada; un 20% eren d'origen estranger no comunitari sense documentació reglada i un 5% eren dones d'origen estranger de països comunitaris.

Finalment, si es té en compte la durada d'aquesta situació de violència de gènere, és significatiu assenyalar que un 38% de les dones indicaven que feia entre 6-10 anys que patien aquesta situació de violència i en un 27% aquesta situació durava des de feia 4-5 anys.

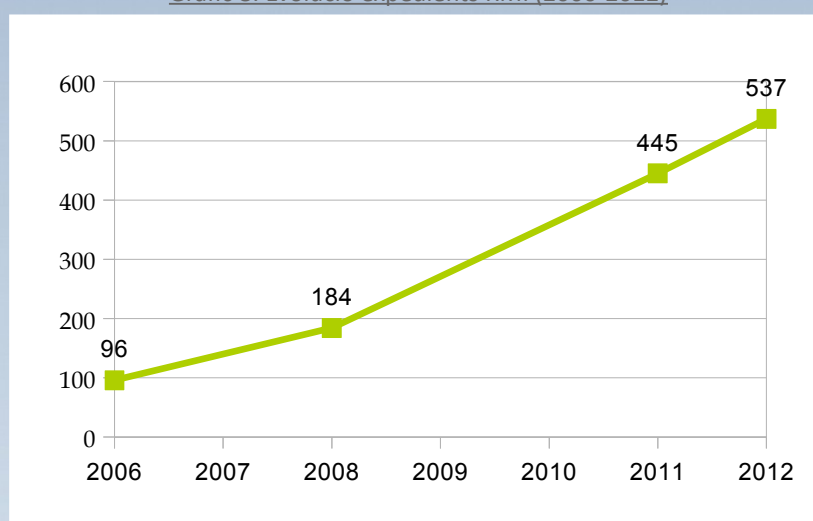
Renda Mínima d'inserció

La Renda Mínima d'Inserció és una prestació per als ciutadans i ciutadanes de Catalunya amb greus dificultats econòmiques i socials que reuneixen els requisits establerts per la Llei 10/1997 i la Llei 7/2011, de mesures fiscals i financeres.

Des de l'estiu de l'any 2011 la RMI ha sofert múltiples modificacions que han generat una incertesa en els tècnics i ha provocat que els expedients de les famílies quedin durant mesos en situació de pendent sense ser efectiva la prestació. Aquest fet provoca que les famílies hagin estat durant mesos sense rebre cap ingrés. La Generalitat ha suspès o extingit expedients familiars sense tenir en compte el seguiment social que realitzen els serveis socials bàsics, la qual cosa ha repercutit directament en la situació econòmica de les famílies i en la pobresa infantil.

En la taula següent es mostra l'evolució dels expedients treballats des de l'any 2006 pels serveis socials bàsics. Des d'aleshores ha crescut notablement el nombre de casos treballats i destaca el creixement del 20% en el darrer any.

Gràfic 8: Evolució expedients RMI (2006-2012)

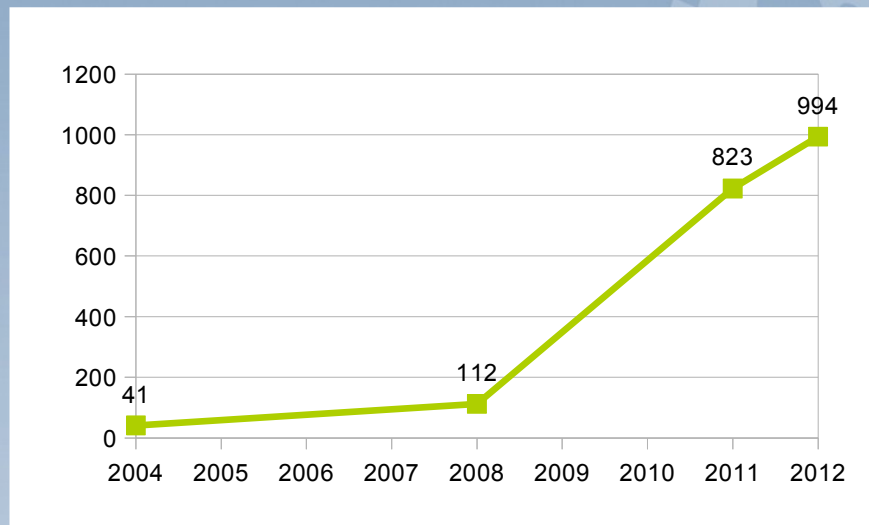
Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Programa de prestacions econòmiques per urgències socials

El programa de prestacions econòmiques no periòdiques per urgències socials sorgeix per donar resposta a les persones amb carència de recursos econòmics que han d'afrontar necessitats bàsiques i quotidianes de caràcter puntual i urgents (manutenció i alimentació, allotjament, pagament de subministres).

En el període considerat s'observa una evolució creixent del nombre d'ajuts d'urgència concedits des de l'any 2008, així com del nombre de persones que se'n beneficien. L'any 2012 el nombre de beneficiaris ha augmentat un 37% en relació a l'any anterior.

Gràfic 9: Evolució del nombre d'ajuts d'urgència (2004-2012)

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Taula 7: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència (2004-2012)

	2004	2008	2011	2012
Nombre d'ajuts	41	112	823	994
Despesa total	4.274,0 €	27.309,00 €	162.116,40 €	155.071,08€
Beneficiaris homes	-	-	541	670
Beneficiaries dones	-	-	521	782
Total beneficiaris			1062	1452

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Servei d'Habitatge Social

El Servei d'Habitatge Social és un servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social i famílies monomarentals i monoparentals amb fills/es a càrrec que no disposen de xarxa familiar o de suport de proximitat. Des de l'any 2008, el servei disposa de 3 habitatges amb 10 places.

Taula 8: Evolució Servei d'habitatge social (2011-2012)

	2011	2012
Nombre d'habitatges	3	3
Places disponibles	10	10
% ocupació habitatges/any	92,00%	85,4%
Nombre d'usuaris homes	6	7
Nombre d'usuaris dones	6	7
Nombre d'usuaris menors	7	6
Cost mitjà per estada diària	8,95€	9,62 €

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)

Centre de Distribució d'Aliments (CDA)

En aquest moment econòmic crític la qüestió de l'alimentació familiar i infantil ha esdevingut una prioritat per a moltes famílies. Els serveis socials bàsics, per tal de cobrir aquestes necessitats en el territori, treballen conjuntament amb les entitats del tercer sector.

A la nostra comarca, tenim establerta la col·laboració amb les diferents Càritas Parroquials que hi ha a l'Alt Empordà per tal d'arribar a totes les poblacions.

En els municipis en què no hi ha una entitat que es faci càrrec d'atendre aquestes demandes, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'ha acollit al programa CDA-Figueres que aglutina a Càritas Figueres, Creu Roja, Ajuntament de Figueres i Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

El CDA està gestionat per Càritas Figueres i el nombre de famílies derivades pels serveis socials bàsics de l'àrea de Benestar al llarg de l'any 2012 ha estat de 407⁴. Aquesta dada representa un total de 1261 persones ateses, de les quals un 26% han estat menors de 8 anys.

Taula 9: Famílies derivades al CDA per SBAS (2012)

SBAS	Forma de repartiment	Persones ateses
Municipi Llançà	Càritas Llançà	640
Municipi Portbou	Banc aliments-Ajuntament	33
SBAS Castelló d'Empúries	Cartiàs Castelló-Banc aliments	1218
Municipi Cadaqués	Banc aliments-Ajuntament	50
SBAS Roses	Cartiàs-Banc aliments-Ajuntament	857
SBAS L'Escala	Cartiàs-Banc aliments-Ajuntament	507
Municipi La Jonquera	Caritàs-Creu Roja-Banc aliments	138
Resta municipi SBAS Llançà	CDA Figueres	1261
Resta municipi SBAS La Jonquera	CDA Figueres	
SBAS Sant Pere Pescador	CDA Figueres	
SBAS Vilafant	CDA Figueres	
SBAS Vilajuïga	CDA Figueres	
SBAS CCAE	CDA Figueres	
TOTAL		4704

4 Font: Càritas Figueres (2012). Informe de la comissió tècnica de seguiment del CDA Figueres.

Serveis socials bàsics: Objectius 2013

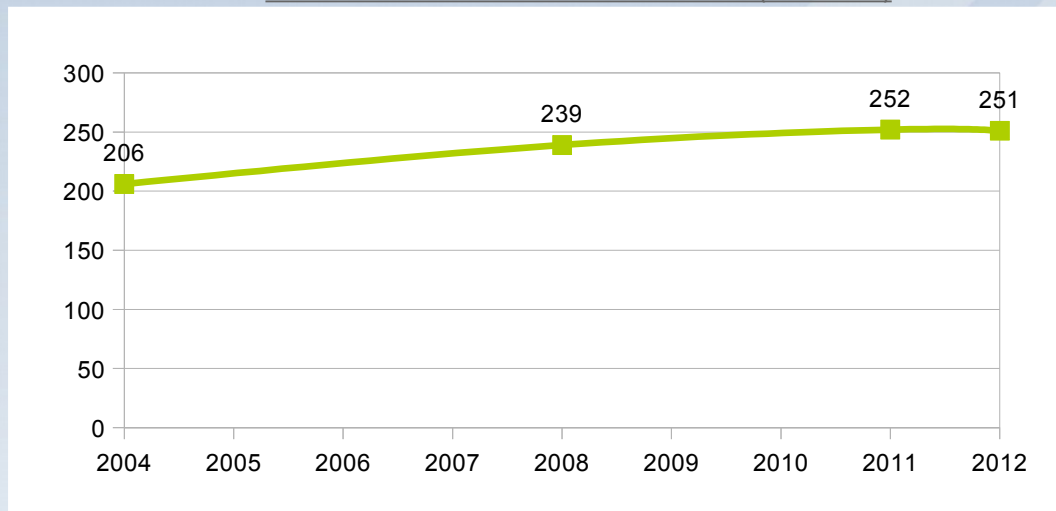
- Afavorir el treball social grupal en diferents SBAS i dirigit a diferents problemàtiques.
- Reforçar el treball conjunt i transversal amb els diferents serveis de l'Àrea de Benestar
- Reforçar els circuits, a través de processos, per a la demanda de serveis dins de la pròpia Àrea (SAD, ajuts urgència...)
- Mantenir la tasca de denúncia social sobre l'incompliment de drets bàsics dels ciutadans que generen les retallades dins de l'àmbit de serveis socials.
- Continuar col·laborant amb el tercer sector per tal d'unir esforços i poder arribar a cobrir les necessitats de la ciutadania.

5. L'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA, FAMÍLIA I ADOLESCÈNCIA

L'**Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)** és un equip de funcionament interdisciplinar, que es fa càrrec de la valoració, actuació i atenció dels infants en risc greu o en situació de desemparament a la comarca, així com el seguiment i el tractament de les seves famílies. El seu àmbit d'actuació és comarcal (incloent el municipi de Figueres) i té com a objectiu protegir als infants i adolescents que es troben en un ambient social i/o familiar, que incideix negativament en el seu desenvolupament integral.

L'any 2012, l'EAIA ha atès un total de 251 menors més les seves famílies de la comarca. Una xifra pràcticament idèntica a la de l'any anterior (252). Si es comparen aquests dades amb anys anteriors es constata com s'ha enregistrat un increment sostingut dels menors atesos a la comarca.

Gràfic 10: Evolució nombre casos atesos EAIA (2004-2012)

Font: EAIA Alt Empordà (2012)

Els canals de derivació a l'EAIA han estat els següents: el 37% dels casos provenien del Servei d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència de la Generalitat i el 63% dels casos provenien dels Serveis Socials d'Atenció Primària de la comarca.

En relació a les fonts de detecció d'aquests menors cal destacar que els Serveis Socials de la comarca tornen a ser la principal font seguit pel Departament de Salut; el Departament d'Educació; l'EAIA; els cossos policials; la Direcció General Atenció a la Infància i l'Adolescència i els òrgans judicials.

Estudi, diagnòstic i tractament

La mitjana de casos treballats mensualment per l'EAlA l'any 2012 ha estat de 187. D'aquests, el 43% han estat menors en situació d'estudi (80 casos de mitjana al mes) i un 57% han estat menors tutelats i amb mesura, dels quals l'EAlA n'ha fet el seguiment (107 casos de mitjana al mes).

Taula 10: Evolució dels principals indicadors de gestió EAIA (2004-2012)

	2004	2008	2011	2012
Total casos atesos	206	239	252	251
Casos oberts	45	48	58	48
Casos tancats	28	57	66	47
Casos oberts/tancats mateix any	1	6	9	17
Casos en intervenció anual	131	128	140	139

Font: EAIA Alt Empordà (2013)

L'evolució en els darrers anys dels casos atesos segons el sexe dels menors mostra com el nombre de nenes i noies augmenten de forma més sostinguda en els darrers 4 anys després d'un augment notable enregistrat en el període 2004-2008. Mentre que els casos on els menors són nois augmenten progressivament en els darrers 8 anys.

Taula 11: Evolució dels casos atesos segons sexe del menor

		2004		2008		2011		2012	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Sexe	Femení	89	43	117	49	128		121	48
	Masculí	117	57	122	51	124		130	52
Nacionalitat espanyola		170	83	168	70	165	65	156	62
Nacionalitat estrangera		36	17	71	30	87	35	95	38
Total		206	100	239	100	252	100	251	100

Font: EAIA Alt Empordà (2013)

En relació a la nacionalitat dels menors, cal destacar com en els darrers anys la tendència ha estat una disminució del nombre d'obertures de casos amb menors de nacionalitat espanyola mentre que ha augmentat el nombre de casos de menors estrangers.

Pel que fa a la franja d'edats, el grup de menors de 6 a 11 anys ha estat el més nombrós al llarg de l'any, seguit molt de prop de la franja de 0 a 5 anys que ens els últims tres anys ha anat augmentant progressivament.

Pel que fa a la situació administrativa el més rellevant ha estat la disminució del nombre de tuteles enregistrades en els darrers anys que, en relació a l'any 2011, ha estat de 14 casos.

Taula 12: Situació administrativa dels expedients a 31 desembre (2004-2012) (1)

Situació administrativa	2004	2008	2011	2012
Casos sense mesura	117	76	74	88
Tuteles	59	100	111	97
Guardes	0	0	0	2

Font: EAIA Alt Empordà (2013)

(1) Dades en què no es comptabilitzen els casos tancats al llarg de l'any

Intervencions Prioritàries

L'EAIA ha atès 16 situacions en les quals ha calgut efectuar una intervenció immediata per protegir la integritat física o psíquica del menor. D'aquestes intervencions cal destacar que 7 dels menors atesos eren nadons i es trobaven en la franja 0-2 anys; 5 es troben dins de la primera infància (4-9 anys) i 4 en l'etapa de la preadolescència i adolescència (10-18 anys).

L'EAIA ha dut a terme diferents assessoraments a d'altres equips o professionals de la comarca. En total s'han dut a terme 98 assessoraments (mitjana de 8 assessoraments/mes).

EAIA: Objectius 2013

- Implementació de nous projectes de treball: treball d'habilitats parentals en dinàmiques grupals i guiatge tutorial d'adolescents.
- En la funció preventiva de l'EAIA i de treball en xarxa, promoure treball conjunt amb la responsable dels Programes d'Infància del Consell Comarcal; fer el desplegament del Decret d'acord signat entre la DGAIA i el Departament d'Ensenyament per adaptar-lo a la comarca; aprofundir en els circuits de derivació, els protocols d'observació i indicadors de risc; reorientació de les Taules Territorials d'Infància que contempla la LOIDE.
- Presentació de l'equip i dels circuits de treball als diferents CAP,s de la comarca.

Centre de Residencial d'Acció Educativa

El CRAE l'Albera és un servei especialitzat ubicat a Figueres que consta de 16 places residencials per a infants i adolescents entre 2 i 18 anys tutelats per la Generalitat, aquest servei està gestionat per Suara Cooperativa.

Al llarg de l'any 2012 les places del CRAE han estat ocupades al 100%. S'han atès un total de 21 nens i nenes, 15 dels quals de la comarca de l'Alt Empordà.

Pel que fa a les edats dels menors, el 57% eren majors de 12 anys i el 43% menors d'aquesta edat. El 70% eren nois i el 30% noies. Gairebé tot els nois i noies han mantingut contacte amb la seva família.

Pel que fa a les activitats dutes a terme al CRAE cal esmentar, d'una banda, la III Jornada de Portes Obertes del Centre que va tenir lloc el novembre de 2012 adreçada a les famílies dels infants i adolescents acollits i que va enregistrar un 90% de participació i, de l'altra, la realització d'una Guia Bàsica d'intervenció educativa adreçada a les famílies.

GENNEP⁵

El GENNEP és un servei d'atenció psicològica preventiu i d'intervenció adreçat a nois/es adolescents d'entre 12 i 18 anys residents a la comarca que han patit o pateixen situacions de violència en l'àmbit familiar, escolar, de la parella i/o social.

Al llarg de l'any 2012 s'han atès 52 menors residents a la comarca (10 més que l'any passat). Amb tot, en finalitzar l'any, sis menors encara es trobaven en llista d'espera, el que dona una xifra total de 58 menors, la més elevada des que el programa es va posar en funcionament l'any 2007.

⁵ El nom GENNEP no es correspon amb les sigles d'aquest servei, sinó que és el nom triat pel servei en reconeixement al treball de l'antropòleg Arnold Van Gennep, conegut per la seva recerca sobre els rituals de pas de les persones al llarg de la vida.

Taula 13: Evolució casos atesos pel GENNEP (2006-2012)

Indicadors GENNEP	2008	2011	2012
Nombre menors atesos	24	42	52
Hores/setmana atenció	10	10	10
Nombre professionals	1	1	1
Casos derivats	35	40	40
Nois	20	25	24
Noies	15	15	16
Residents a Figueres	18	20	7
Residents comarca	17	31	45

Font: GENNEP Alt Empordà (2013)

Del total de casos atesos, 19 eren casos oberts l'any anterior i 33 han estat casos nous. Al llarg de l'any 2012 hi hagut 40 derivacions, el mateix nombre que l'any anterior, el que denota una bona integració d'aquest recurs en la xarxa comarcal d'atenció a la infància i adolescència. Del total de casos, 50 han estat de violència en l'àmbit familiar, un és un cas de violència en l'àmbit de la parella; 4 han estat agressions sexuals fora de l'àmbit de la parella i/o familiar i 3 són casos de *bullying*. El 63% de les persones ateses eren nois i el 37% noies.

En els casos treballats, els adolescents han valorat positivament el procés terapèutic i l'assistència al servei s'ha situat en el 81%. Valoren especialment la proximitat i la confidencialitat de l'espai.

Servei de Projectes Preventius-Diürns

El Servei de Projectes Preventius Diürns té com a finalitat oferir als infants de 6 a 12 anys de la comarca un marc educatiu i referencial on incidir en els dèficits socioeducatius, familiars i/o de l'entorn, afavorint una xarxa preventiva de proximitat a partir d'un suport escolar i/o d'activitats lúdiques i educatives. Els infants són derivats per l'escoles o els serveis d'assistència primària.

Al llarg de l'any 2012 el projecte s'ha ofert als municipis de Sant Pere Pescador, Sant Miquel de Fluvià i La Jonquera i han participat un total de 41 infants. D'aquests, 15% tenien entre 3 i 6 anys i el 85% entre 7 i 12 anys. Entre els menors que hi han participat hi hagut una distribució gairebé paritària entre sexes (21 nens i 20 nenes), similar a la d'anys anteriors. Aquest Servei està gestionat per Suara Cooperativa.

Taula 14: Evolució Projectes Preventius Diürns (2005-2012)

	2005	2008	2012
Sant Miquel de Fluvià	18	22	13
Sant Pere Pescador	16	22	8
La Jonquera	<i>No es feia</i>	30	20
Llançà	<i>No es feia</i>	22	(1)
Fortià	<i>No es feia</i>	12	(1)
Total	34	108	41

Font: Servei de Projectes Preventius Diürns (2013)

(1) El servei es tanca l'any 2011

L'any 2012 la gestió del servei ha anat a càrrec de la cooperativa Suara i s'ha intensificat el treball coordinat amb els professionals que dinamitzen les activitats, l'escola i serveis socials, el que ha permès conèixer millor les necessitats educatives dels infants. D'altra banda, es valora positivament l'elaboració de projectes Educatius Individualitzats (PEI) per a cada infant, el que ha aportat major qualitat a la intervenció i al seguiment i evolució dels infants al llarg de l'any.

Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA

El servei comarcal de prevenció de Drogodependències i SIDA té com a objectiu evitar, retardar o disminuir eventuais contactes dels infants i adolescents amb les drogues i/o reduir els problemes que se'n puguin derivar. El servei està adreçat a centres educatius, entitats juvenils, famílies i professionals de la comarca. L'entitat que presta aquest servei és l'Associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS).

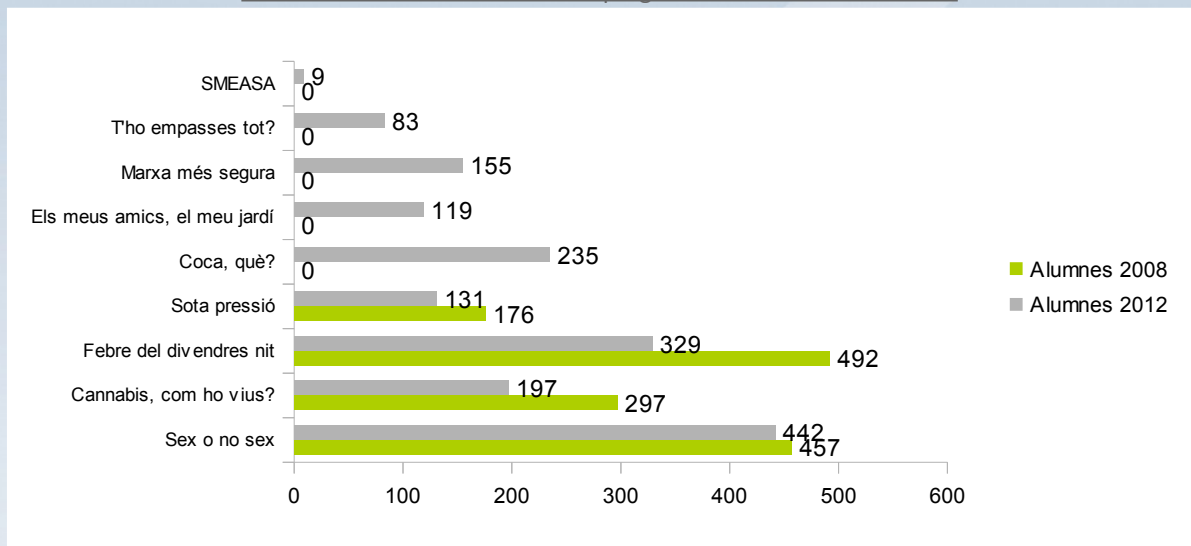
L'any 2012 s'ha mantingut l'oferta educativa adreçada als centres educatius de primària i secundària de la comarca, amb co-pagament per part dels centres educatius que han sol·licitat el servei.

Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa (SMEASA)

El SMEASA, iniciat l'any 2011 com a projecte-pilot a Figueres en col·laboració amb la Guàrdia Urbana, ha realitzat 14 processos socio-educatius amb joves i les seves famílies. El maig de 2012 el projecte s'ha ampliat al municipi de La Jonquera i el seu entorn. L'objectiu per a l'any 2013 és ampliar l'abast d'aquest projecte desplegant aquest servei als municipis de Castelló d'Empúries, Roses i l'Escala que pertanyen a l'Àrea Bàsica Policial de Roses.

Altres actuacions dutes a terme per aquest servei l'any 2012 han estat les següents: inici del plantejament d'elaboració d'un Pla Local de Prevenció de Drogodependències a Cadaqués; ; el disseny i presentació de la Guia de Famílies "Educar és prevenir" i la seva distribució als centres educatius de primària (cursos 5è i 6è) i de secundària (1r i 2n ESO) de la comarca, amb una tirada de 7000 exemplars i la 11èna edició del Concurs de Cartells del dia Mundial Sense Tabac. Per aquest any 2013 està prevista la participació en el programa pilot del material "A primera línia amb ells" de prevenció selectiva, del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i la realització d'una exposició retrospectiva dels 12 anys d'edició de Calendaris Escolars vinculats al Concurs de Cartells del Dia Mundial sense tabac.

Gràfic 11 : Nombre d'alumnes en programes educatius 2008-2012.

Font: Servei comarcal de prevenció de Drogodependències i SIDA (2013)

Motxilla Pedagògica

La Motxilla Pedagògica és un recurs que aglutina tota l'oferta educativa que des de les diferents àrees del Consell Comarcal s'adreça als centres educatius de la comarca. Les activitats de la motxilla pedagògica són accessibles mitjançant la pàgina web del Consell i la sol·licitud per part dels centres és via telemàtica. En el curs escolar 2010-2011 es va incorporar el co-pagament d'algunes de les activitats i l'avaluació de les activitats per part dels centres.

El curs escolar 2011-2012 s'han ofert 66 activitats que han arribat a 2.000 alumnes. D'aquestes activitats, 36 s'han adreçat a alumnat d'educació primària i la resta (30) a alumnat de secundària. El nombre de tallers sol·licitats ha estat de 137. Pel que fa a les 66 activitats en el curs escolar 2012-2013, el nombre de tallers sol·licitats pels centres ha estat de 55.

Gràfic 12: Evolució de l'oferta d'activitats Motxilla Pedagògica (curs 2006-2007-curs 2012-2013)

Font: Motxilla Pedagògica (2013)

Servei d'Atenció Psicològica en l'àmbit familiar

El Servei d'Atenció Psicològica en l'àmbit familiar ofereix suport psicològic en relació a situacions de crisi personal i familiar, centrat en la concepció sistèmica de la família, potenciant els recursos resilients, les potencialitats individuals i les capacitats parentals. El servei ofereix atenció psicològica de forma individual i/o conjunta en funció de cada demanda i del moment en el procés d'intervenció, així com assessorament a professionals sobre els processos d'intervenció

L'any 2012 aquest servei va atendre 131 persones, dada que triplica el nombre de persones ateses des de la posada en funcionament d'aquest l'any 2006.

Taula 15: Evolució del nombre de persones ateses, grups terapèutics, i hores d'atenció del servei

	2006	2008	2011	2012
Persones ateses	40	133	123	131
Grups terapèutics	1	1	-	1
Hores d'atenció setmanal del servei		12	12	14

Font: Servei d'atenció psicològica en l'àmbit familiar (2013)

6. L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (PLA TERRITORIAL DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ)

Els serveis que formen part del **Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (PTCI)** tenen com a finalitat promoure la convivència i la cohesió social a la comarca, atenen i responen les demandes i necessitats socials que planteja la població d'origen estranger. El Pla gestiona diversos serveis: Acollida; el Servei d'Oficina Itinerant d'Assessorament a l'Estranger (OIAE); el Servei d'Assessorament a Estrangers (SAE); el Servei de Consultoria i suport tècnic especialitzat; el Servei de Mediació; el Servei de Sensibilització i el Servei de Formació.

Al llarg de l'any 2012 el Pla també ha posat en marxa projectes de treball comunitari en diversos municipis: Tallers d'autonomia i inserció sociolaboral per a dones immigrades a Sant Pere Pescador, Castelló d'Empúries i Llançà en els quals han participat un total de 126 dones i el Projecte d'integració educativa i social de les noies adolescents d'origen marroquí a l'IES La Jonquera en el qual han participat 11 joves.

D'altra banda, en el marc de les accions de sensibilització del Pla es va organitzar la Jornada entorn de la nova ciutadania "Nos+Altres" amb el títol de "La gestió dels rumors vinculats a la immigració. Del concepte a la pràctica" celebrada el mes de novembre passat i s'ha gestionat l'Observatori de Dones Immigrades (www.inmigradas.org) i l'Observatori comarcal de la immigració.

Pel que fa a l'activitat dels serveis al llarg de l'any 2012 el nombre de consultes ateses pel Pla tant de ciutadans com de professionals ha augmentat significativament en els darrers anys. El nombre d'atencions realitzades des del servei de Consultoria i suport tècnic gairebé ha triplicat el nombre d'atencions en relació a l'any 2011. El nombre de mediacions, per contra, ha disminuït en els darrers anys fet que s'explica perquè des del primer trimestre de 2011 es va tancar el Programa de Salut i Immigració de la Generalitat de Catalunya que era gestionat pel Pla.

Taula 16: Atencions del Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (2004-2012)

	2004	2008	2011	2012
Atenció a Usuaris	55	352	821	1259
OIAE	-	308	422	377
Servei consultoria i suport tècnic	-	-	132	391
Mediacions	254	480 + (3061 salut)	517	486
Col·laboracions	-	-	-	90
Suport a Entitats	-	60	76	51

Font Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (2013)

Al llarg de l'any 2012 el Pla ha atès un total de 1.259 consultes molt diverses (32 categories de demandes diferents). A més a més, des del servei d'acollida que es fa al municipi de La Jonquera s'han atès 249 demandes i 524 han estat ateses pel mateix servei a Roses.

Entre les consultes ateses destaquen les demandes en els àmbits de l'arrelament social (11%), el seguiment de l'estat del tràmits (7%), els informes d'estrangeria (5%), la renovació de permisos (5%), la realització d'acompanyaments (4%) i el reagrupament familiar (4%), que en total representen un 36% del conjunt d'atencions realitzades.

L'any 2012 el Pla ha atès persones de 36 nacionalitats diferents. Els grups majoritaris per origen ha estat el marroquí; el bolivià; el senegalès i el gambià.

Oficina d'Assessorament Itinerant a l'Estranger especialitzat en l'àmbit jurídic (OIAE)

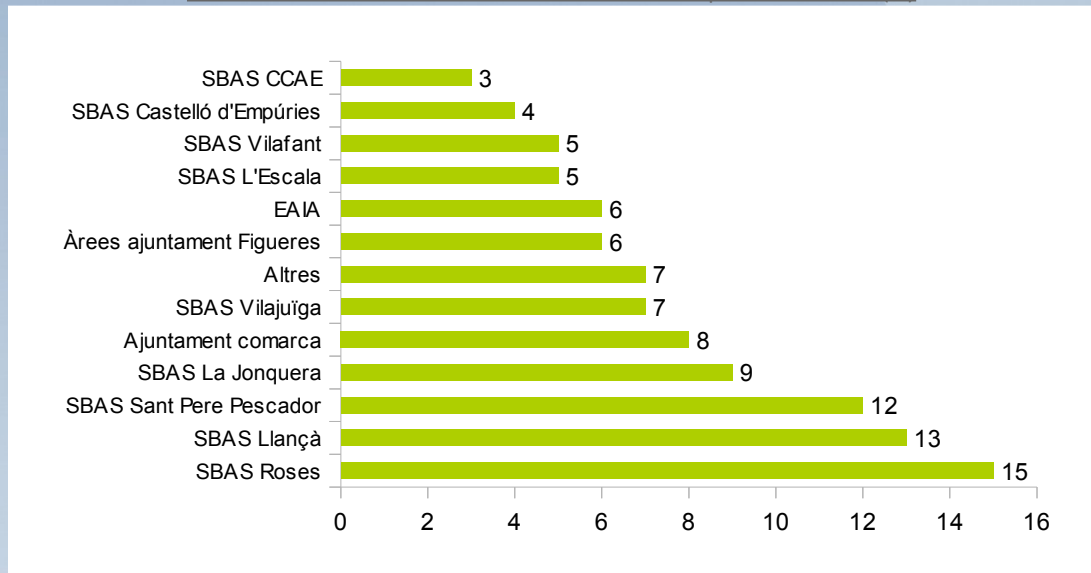
L'OIAE ha atès 377 demandes al llarg de l'any 2012. La majoria (37%) han estat peticions relacionades amb la sol·licitud de residència (arrelament social) i un 7% renovació de permisos de residència i treball. El nombre d'atencions segueix estable i no augmenta en relació a anys anteriors gràcies a l'esforç per canalitzar l'accés al servei per als casos que requereixen un assessorament més especialitzat.

Servei de consultoria i suport tècnic a professionals

El Servei de consultoria ha atès al llarg de l'any 2012 un total de 391 consultes de professionals del Consell Comarcal i altres municipis, el que ha representat una mitjana mensual de 33 casos. Entre aquest destaquen les consultes referides als informes d'estrangeria (33%); arrelament social (10%) i permisos de llarga durada (7%).

Els serveis i professionals que més han contactat aquest servei al llarg de l'any 2012 han estat en una proporció elevada els SBAS de la comarca tal i com es mostra en la gràfica següent:

Gràfic 13: Sol·licitants del servei de Consultoria i suport tècnic 2012 (%)

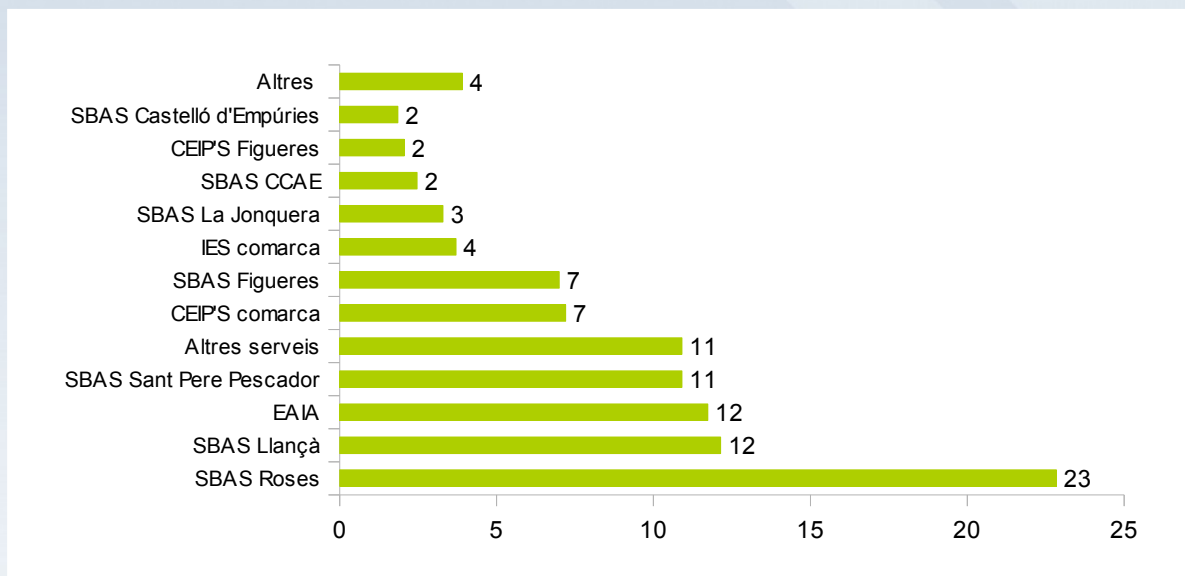

Font: Pla Territorial Ciutadania i Immigració (2013)

Servei de Mediació

Pel que fa a les 486 mediacions realitzades l'any 2012 (40 mediacions de mitjana mensual), cal indicar que el 64% han estat amb dones i 36% amb homes. Les administracions o serveis que han sol·licitat aquestes mediacions queden reflectides en la gràfica següent:

Gràfic 14: Ens que sol·liciten mediacions 2012 (%)

Font: Pla Territorial Ciutadania i Immigració (2013)

Pla Territorial de Ciutadania i Immigració: Objectius 2013

- Consolidar l'equip tècnic per a garantir la qualitat del servei.
- Reforçar el treball comunitari tant en el camp de la integració educativa dels fills i filles de la immigració com en el treball conjunt amb els serveis d'atenció primària.
- Promoure el coneixement i l'aprenentatge de la llengua catalana i l'alfabetització per donar resposta a l'increment de la demanda formativa que detectem entre la població nouvinguda.

7. L'ATENCIÓ A LES DONES

Servei d'Informació i Assessorament a les Dones

El SIAD de l'Alt Empordà és un punt d'informació, formació i assessorament sobre tots aquells temes, serveis, activitats, ajuts i recursos d'interès per a les dones, ja siguin del mateix Consell Comarcal com també d'altres entitats, institucions, ajuntaments i associacions de la comarca i de fora d'aquesta. L'objectiu principal d'aquest servei és facilitar l'accés de les dones a la informació dels serveis i recursos, potenciar la seva participació a la vida pública i l'associacionisme femení. El SIAD ofereix, a més del servei d'informació general, assessorament jurídic sobre qüestions laborals, estrangeria i violència de gènere, i serveis d'atenció especialitzada en l'àmbit de la violència de gènere.

L'any 2012 el SIAD ha atès 172 dones, de les quals 27 han rebut assessorament legal sobre violència de gènere a través del recurs especialitzat, i 9 han participat en l'espai terapèutic grupal. Respecte l'any anterior s'ha registrat un descens del 40% del nombre de dones ateses pel servei.

Taula 17: Evolució del nombre de dones ateses pel SIAD, i els principals serveis adscrits a aquest (1)

	2006	2008	2011	2012
Dones ateses pel SIAD	-	117	286	172
Dones ateses per l'assessorament legal violència de gènere	-	45	24	27
Participants espai terapèutic grupal	-	17	-	9
Dones ateses pel SAP	-	55	102	111
Professionals formats	15	-	-	20

Font: SIAD (2013)

(1) Les dades no inclouen el SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

Servei d'Atenció Psicològica

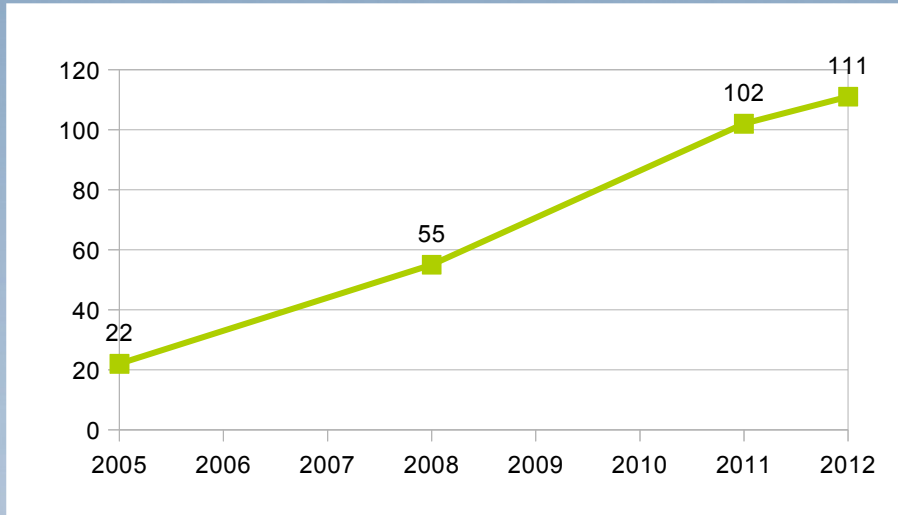
El SAP està adreçat a dones que viuen o han viscut violència de gènere, amb l'objectiu d'orientar, donar suport i tractament psicològic per a la recuperació de la dona i dels seus fills/es que pateixen o han patit situacions de maltractament físic i/o psicològic en l'àmbit familiar.

Enguany s'han ampliat les hores d'atenció dels professionals de 14 a 19 hores, fet que es valora positivament ja que ha permès descongestionar el serveis i reduir la llista d'espera.

Des de la creació del servei l'any 2005, el nombre de dones s'ha multiplicat per 4. Tanmateix cal destacar que aquest creixement també ha estat relacionat amb l'augment de dedicació de professionals al servei.

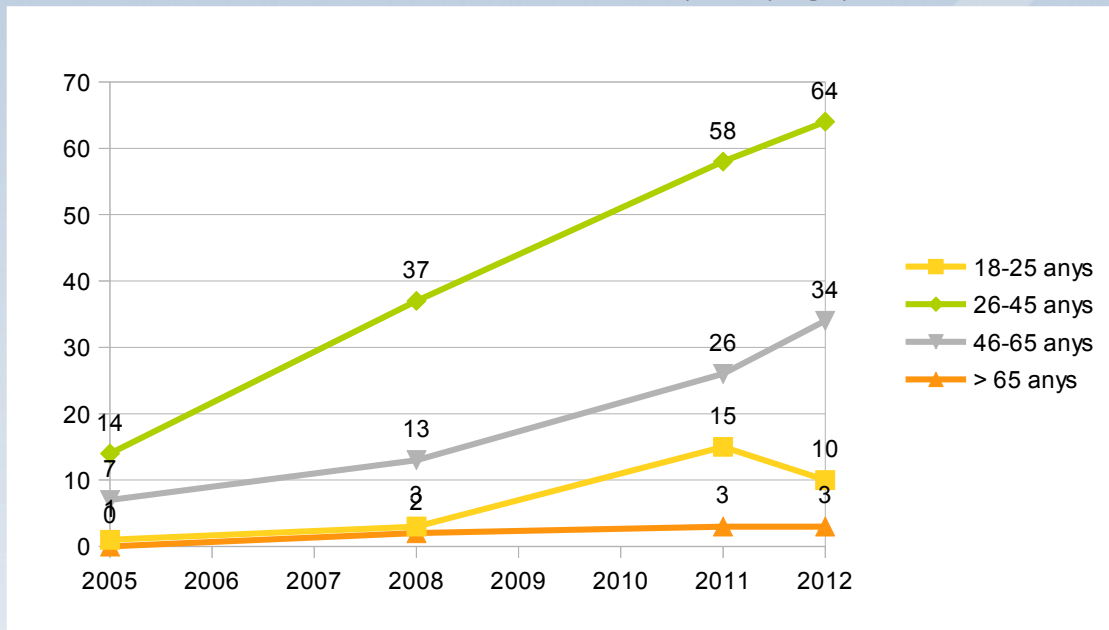
Gràfic 15: Evolució del nombre de dones ateses pel SAP

Font: SAP (2013)

Pel que fa al perfil d'edat de les dones ateses pel SAP s'observa que l'any 2012 gairebé el 90% de les atencions han sigut fetes amb dones entre 26 i 65 anys. Tanmateix podem observar que des de 2005 el grup d'edat que incrementa de forma molt significativa (és multiplica per 10) és el de dones entre 18 i 25 anys, tot i la davallada que es produeix respecte l'any anterior.

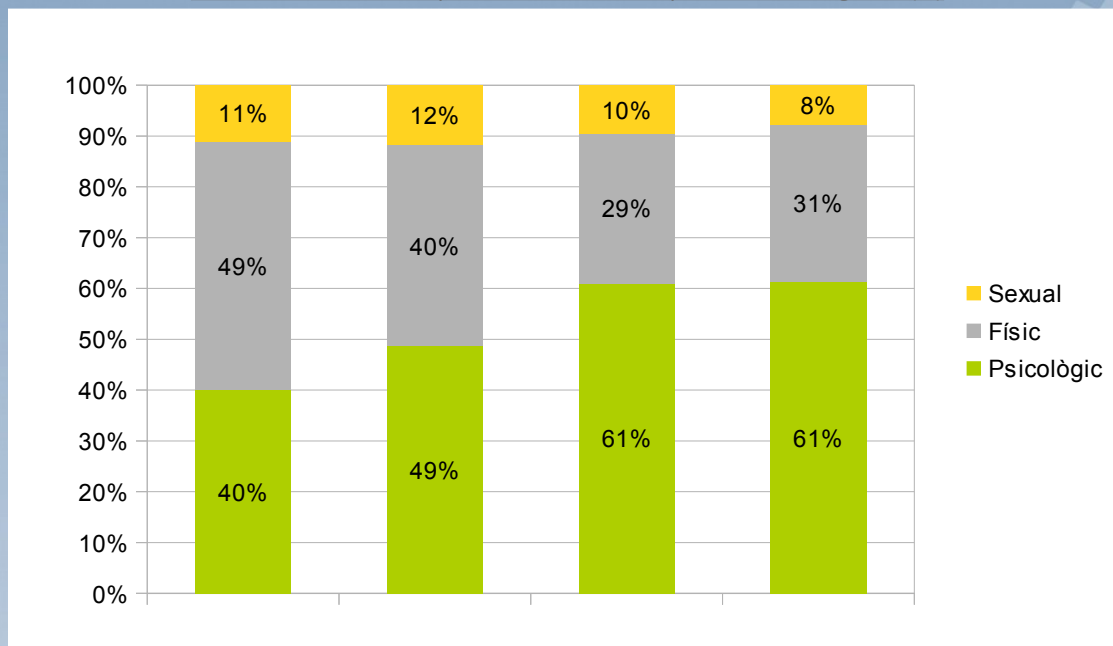
Gràfic 16: Evolució de les dones ateses pel SAP per grups d'edat

Font: SAP (2013)

En relació al tipus de maltractament que han patit les dones es pot observar que majoritàriament aquest és de caràcter psicològic (61%), el qual ha crescut des de la posada en funcionament del servei en relació al conjunt de casos atesos. Per contra el maltractament físic i sexual ha tendit a disminuir, i l'any 2012 ha representat el 31 i el 8 % respectivament.

Gràfic 17: Evolució del tipus de maltractament per violència de gènere(%)

Font: SAP (2013)

Pel que fa a la durada del maltractament de les dones ateses un 60% l'han patit entre 3 i 10 anys, mentre que un 31% més d'11 anys seguits.

Servei de Resposta Urgent

El SRU per a les dones i els seus fills/es que es troben en situacions de violència de gènere té com a finalitat, oferir sistemes de resposta immediata, fora els horaris d'atenció al públic, per a les dones que es troben en situacions de violència i per als seus fills i filles.

El SRU ha atès un total de 124 dones durant l'any 2012. D'aquestes 3 dones i 3 menors d'edat s'han acollit en un establiment d'acolliment d'urgència. També s'han derivat 3 dones a casa d'acollida.

Taula 18: Evolució del nombre de dones ateses pel SRU, dones i fills/es ateses en establiments d'urgència i derivacions a casa d'acollida

	2006	2008	2011	2012
Dones ateses	37	62	101	124
Dones ateses en establiment d'urgència	6	6	7	3
Menors atesos en establiment d'urgència	1	1	6	3
Derivacions a casa d'acollida	1	2	3	3

Font: SRU (2013)

D'acord amb les dades recollides el perfil d'usuària atesa pel SRU l'any 2012 és el d'una dona entre 26 i 45 anys, de nacionalitat espanyola, i la intervenció ha requerit entre 1 i 3 entrevistes dels professionals que integren el servei.

Pel que fa a l'origen de les dones derivades al servei cal destacar que el 84% procedeixen dels serveis socials bàsics, mentre que el 16% restant arriben a través dels Mossos d'Esquadra.

Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)

L'ATENPRO és un recurs que ofereix a les víctimes de la violència de gènere, que disposen d'una ordre de protecció, una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida front les

eventualitats que els puguin passar, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2006 el nombre atencions realitzades ha crescut un 60%, arribant l'any 2012 a 34 ATENPRO gestionats. D'aquests, 18 han estat per procediment d'alta durant l'any 2012, i en 16 casos les usuàries del servei estaven en seguiment des d'anys anteriors.

Comissió Comarcal de Violència de gènere de l'Alt Empordà

La Comissió de Violència de gènere és un espai de treball tècnic que té com a objectiu informar de les actuacions que es duen a terme en l'àmbit de la violència de gènere a la comarca des dels diferents serveis. També té entre els seus objectius, coordinar les actuacions dels diferents serveis per oferir una atenció integral a les víctimes i als seus fills i filles, evitant-ne les victimitzacions secundàries i afavorint el seu procés de recuperació. Aquesta intervenció requereix un compromís multidisciplinari i interinstitucional que, amb la seva actuació coordinada, doni una resposta efectiva al greu problema de la violència de gènere i del seu entorn familiar.

La comissió comarcal de violència de gènere de l'Alt Empordà s'ha reunit al llarg de l'any 2012 fent el seguiment i valoració del protocol, i dels circuits comarcals d'actuació.

Taula de treball sobre la Prostitució

L'any 2010, es va crear la Taula de treball sobre la Prostitució per tal d'articular un grup de treball per millorar les intervencions que es duen a terme amb col·lectius de dones que provenen d'entorns relacionats amb aquesta activitat.

L'any 2012, el grup de treball s'ha reunit amb una periodicitat semestral i en el marc d'aquest espai de treball s'ha elaborat un directori de recursos i serveis que poden prestar assistència a dones per tal que tinguin la major informació possible.

SIAD: Objectius 2013

- Mantenir els diferents serveis
- Treball de comissió violència de Gènere: adaptació protocol Demarcació Girona a l'àmbit comarcal

8. LA PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA I L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Servei d'ajuda a domicili (SAD social)

El SAD social és un servei integral, polivalent i comunitari, orientat a persones i famílies que presenten problemes per a la realització de les activitats elementals de la vida quotidiana i mancances en la pròpia estructura educativa de la família, que es presta a través de la UTE Clece-Sersa. Enguany ha prestat servei a 157 unitats familiars, amb un dedicació total de 9.352 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de gairebé 5 hores mensuals per unitat familiar. En total s'han atès 152 persones de les quals el 44% eren homes, i el 56% dones.

Taula 19: Evolució del nombre de famílies i persones usuàries del SAD (social)

	2004		2008		2011		2012	
Unitats familiars					87		157	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
Persones ateses	73	113	68	131	41	94	67	85

Font: Serveis Socials Bàsics (2012)
La Llei de la Dependència és vigent des de l'any 2007.

Serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència

Els serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència estan adreçats a cobrir les necessitats de les persones dependents i complir els requisits fixats per Llei de Dependència (LAPAD)⁶.

La sol·licitud de la Llei de la Dependència és la porta d'accés als recursos de Llei de dependència. Totes les persones interessades en rebre un recurs contemplat a la Llei han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un Programa Individual d'atenció (PIA).

La comarca de l'Alt Empordà té un referent comunitari de la Llei de Dependència que cobreix els territoris de l'Alt Empordà, Figueres ciutat i Baix Empordà (tret dels municipis de Sant Feliu de Guíxols i de Palafrugell). La seva tasca és supervisar el conjunt dels plans de treball vinculats a les sol·licituds de dependència que fan els serveis bàsics d'atenció social en el territori i fer el corresponent enllaç amb els serveis territorials de departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2012 s'han registrat 340 sol·licituds de valoració de dependència. Aquest fet ha representat una disminució del nombre de sol·licituds registrades, respecte l'any anterior, en que per primer cop es va produir una disminució de demandes des de l'entrada en vigor de la Llei l'any 2007. Per contra el nombre de PIA realitzats enguany, ha continuat creixent en una proporció similar a la d'anys anteriors.

Taula 20: Evolució del nombre de sol·licituds tramitades, valoracions amb dret a PIA, PIA realitzats, i PIA revisats a la comarca

	2008	2011	2012
Sol·licituds tramitades (1)	800	513	340
Valoracions amb dret PIA (2)	470	877	533
PIA realitzats (3)	393	633	767
Revisions Grau dependència	-	212	162

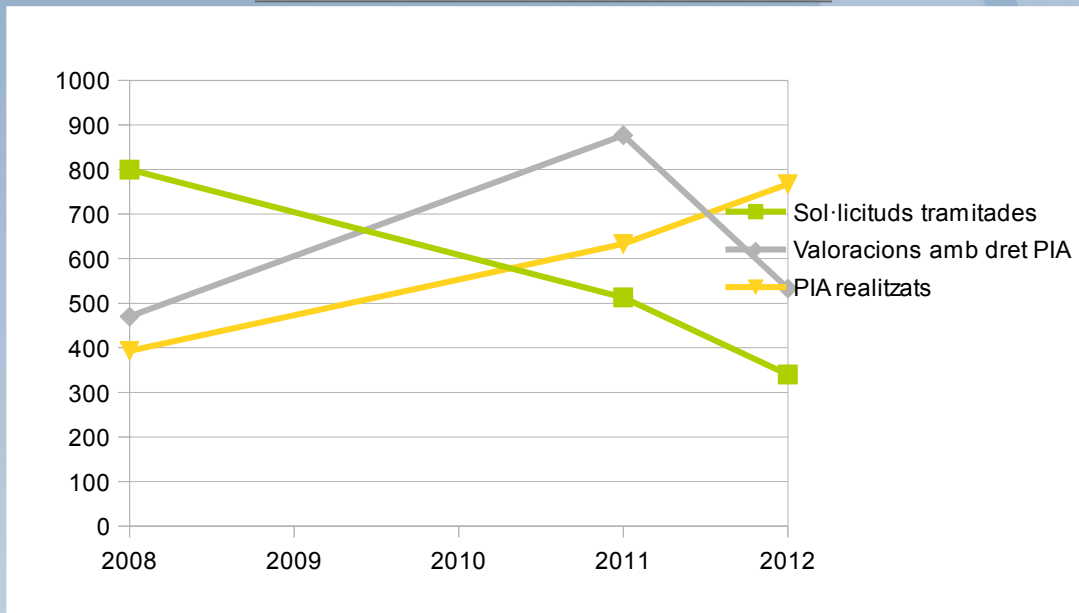
Font: PRODEP (2013)

- (1) Noves sol·licituds de la Llei de dependència
- (2) Les valoracions amb dret a PIA inclouen la valoració de les noves sol·licituds i les valoracions de revisió de grau
- (3) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

⁶ Llei 39/2006 de promoció de l'Autonomia personal i l'Atenció a les persones en situació de dependència

Des de l'entrada en vigor de la Llei de la dependència s'observa una progressiva disminució de les sol·licituds, atès que els dos anys posteriors es varen registrar un volum important de noves sol·licituds. Per contra, les dades mostren com el nombre de PIA realitzats anualment ha seguit una tendència creixent, principalment a causa de l'augment de modificacions de PIA.

Gràfic 18: Evolució del nombre de sol·licituds tramitades

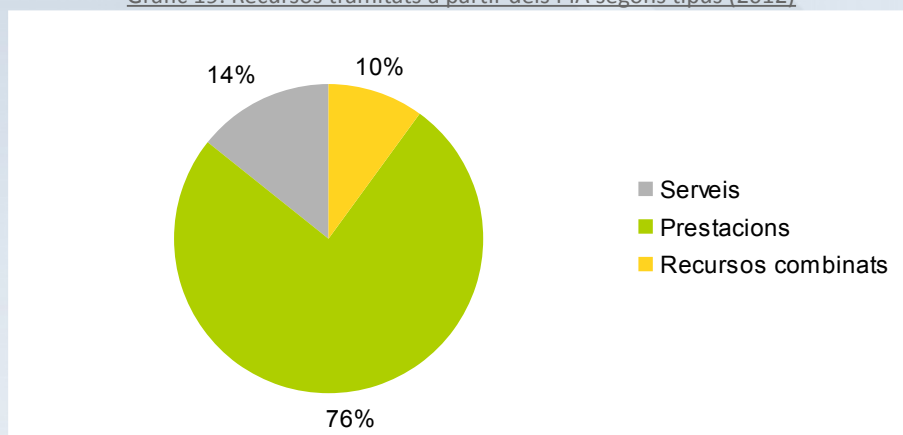

Font: PRODEP (2013)

Els PIA realitzats durant l'any 2012 s'hi han adscrit un total de 729 recursos, dels quals el 67% han estat prestacions econòmiques per a cuidadors no professionals. Destacar que pel que fa als serveis tramitats, el de Teleassistència a domicili (TAD) representa el 10 % dels recursos totals, mentre que la resta de serveis presenten percentatges molt poc significatius respecte el total.

És interessant destacar que l'any 2012, del conjunt de recursos vinculats als PIA, un 76% són prestacions, i només un 14% serveis. El 10% restant són recursos combinats, que inclouen alguna prestació econòmica i algun servei. Com en anys anteriors aquesta distribució s'ham mantingut en línies generals, de manera que les prestacions econòmiques representen la majoria d'ajuts vinculats a la Llei de dependència.

Gràfic 19: Recursos tramitats a partir dels PIA segons tipus (2012)

Font: PRODEP (2013)

Pel que fa a l'evolució dels graus de dependència de les valoracions amb dret a PIA realitzades des de que és vigent la Llei de la dependència es destacable l'augment del percentatge de valoracions de grau 2 realitzades des de 2008, i per contra el descens de les de grau 3. Aquesta evolució s'explica en gran mesura per les revisions de grau dutes a terme.

Taula 21: Evolució del nombre de sol·licituds valorades segons grau de dependència

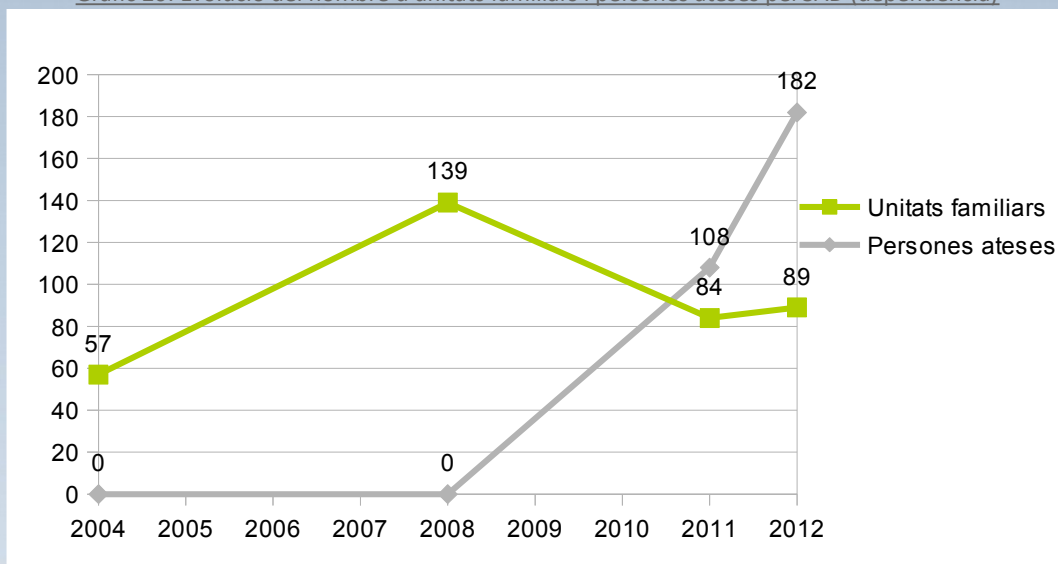
	Grau 1	Grau 2	Grau 3	Total
2008	14	84	320	418
2011	283	334	260	877
2012	22	294	217	533

Font: PRODEP (2013)

Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)

El SAD dependència és una de les accions de desplegament de la Llei de dependència, ue es presta a través de la UTE Clece-Sersa. Enguany ha prestat servei a 89 unitats familiars, amb un dedicació total de 12.670 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de gairebé 12 hores mensuals per unitat familiar. En total s'han atès 182 persones de les quals el 45,5% eren homes, i el 54,5% restants dones. Cal destacar que més de la meitat de les persones usuàries majors de 65 anys són dones.

Gràfic 20: Evolució del nombre d'unitats familiars i persones ateses pel SAD (dependència)

Font: Servei d'ajuda a domicili (2013)

Servei de Teleassistència domiciliària

El Servei de teleassistència domiciliària dóna cobertura a les persones residents i empadronades a la comarca (menys el municipi de Figueres que compta amb el seu servei propi) a partir de 75 anys, que viuen soles i que es troben en una situació de fragilitat o tenen patologies mèdiques de risc, per tal de garantir la comunicació permanent amb una central de control en disposició d'atendre qualsevol eventualitat. Aquest servei es presta en conveni amb la Diptuació de Girona a través de l'empresa Televida Servicios Sociosanitarios.

El servei ha atès l'any 2012 a 670 llars de la comarca. Des de l'any 2004 el nombre de llars ateses i aparells instal·lats ha crescut significativament, passant de 37 als 670 actuals.

Taula 21: Evolució del nombre de persones ateses pel servei de Teleassistència

	2004	2008	2011	2012
Sol·licituds tramitades	-	269	195	310
Aparells instal·lats	-	192	193	290
Llars ateses	37	-	570	670

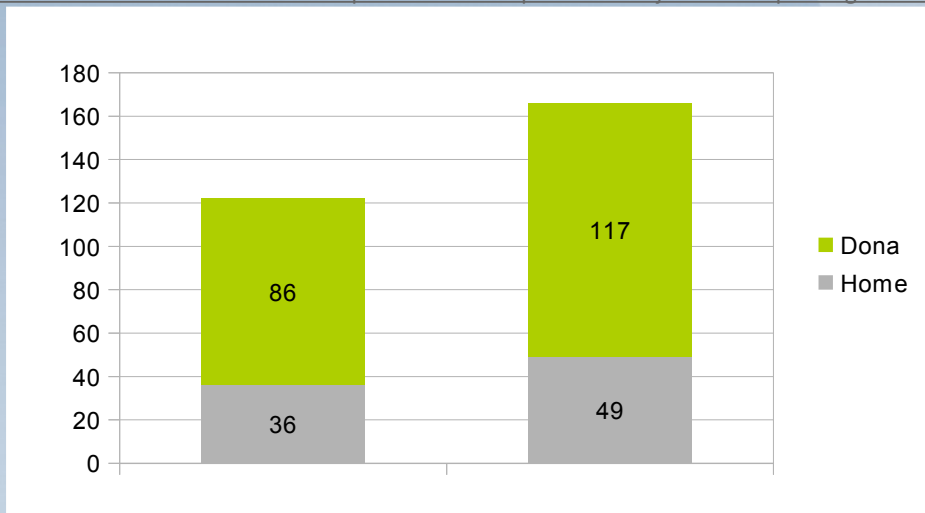
Font: Servei de teleassistència domiciliària (2013)

Servei d'Ajudes Tècniques a domicili

El Servei d'ajudes tècniques a domicili té per objectiu facilitar un conjunt d'aparells i equips ortopèdics que permeten a la persona poder tenir un major grau d'autonomia per a realitzar les activitats de la vida diària bàsiques, instrumentals i avançades, i que permeten aconseguir la integració i participació de la persona en l'entorn en què viu i s'interrelaciona. Aquest servei, que l'any 2012 ha comptat amb 111 aparells, complementa l'atenció a les persones amb dependència en els seus domicilis.

Enguany el servei ha atès 166 unitats familiars, xifra que representa un increment del 36% respecte l'any anterior. Pel que fa al sexe dels usuaris l'any 2012 les dones continuen representant el 70,5% de les ajudes, i els homes el 29,5% restant.

Gràfic 21: Evolució del nombre de persones ateses pel servei d'ajudes tècniques segons sexe

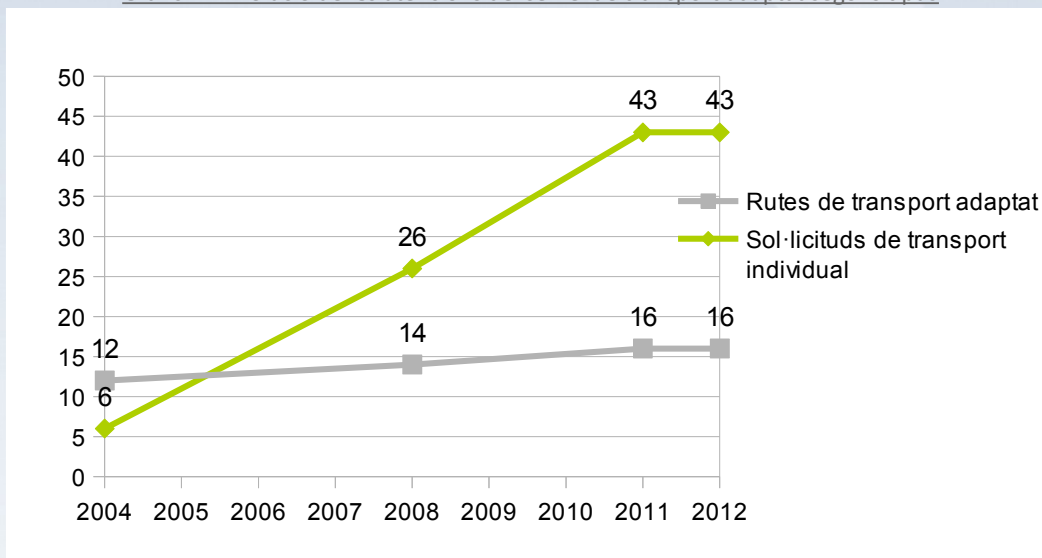
Font: Servei d'ajudes tècniques (2013)

Subvencions per a donar suport al finançament del transport de les persones discapacitades, amb mobilitat i autonomia reduïdes

El Consell Comarcal compta amb una línia de subvencions destinada a donar suport al finançament del transport de les persones discapacitades, amb mobilitat i autonomia reduïdes.

L'any 2012 s'han subvencionat un total de 16 rutes de transport col·lectiu impulsades per entitats i ajuntaments de la comarca i 43 sol·licituds individuals. En total, s'han atès 303 persones a través d'aquest servei.

Gràfic 22: Evolució de les atencions del servei de transport adaptat segons tipus

Font: Subvencions transport adaptat (2013)

La major part de les persones usuàries del servei de transport adaptat tenen més del 65% de discapacitat. Pel que fa a la destinació dels usuaris que utilitzen el servei de transport adaptat, es pot destacar que una part important van als centres de dia per a gent gran que hi ha a la comarca i als diferents serveis per a persones discapacitades psíquiques de la Fundació Altem ubicats a Figueres i al Far d'Empordà.

Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors

El Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència té per objectiu fomentar l'estada de la persona amb demència i/o altres dependències en el seu entorn i millorar la qualitat de vida de les persones afectades, dels seus cuidadors/es principals i de la família en general, a través de l'orientació, el suport psicològic i emocional, i l'estimulació cognitiva de la persona afectada oferida per professionals especialitzats.

L'any 2012, el servei va atendre 137 famílies al conjunt de la comarca. Aquesta xifra ha comportat un lleuger augment respecte l'any anterior (107 famílies ateses), tot i que respecte l'any 2008 el nombre de famílies ateses (139) s'ha mantingut estable.

Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència

Els grups de suport tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades de dependència i els seus familiars a través de la creació de grups de suport, que esdevenen espais de relació, formació i intercanvi d'experiències entre persones amb situacions i necessitats similars. L'any 2012, varen participar en aquests grups 41 persones, repartides en 3 grups diferents.

Taula 22: Evolució del nombre de grups de suport a persones cuidadores i participants

	2008	2011	2012
Persones	55	87	41
Grups de suport	5	8	3

Font: Àrea de Benestar (2013)

Tallers de memòria i gimnàstica

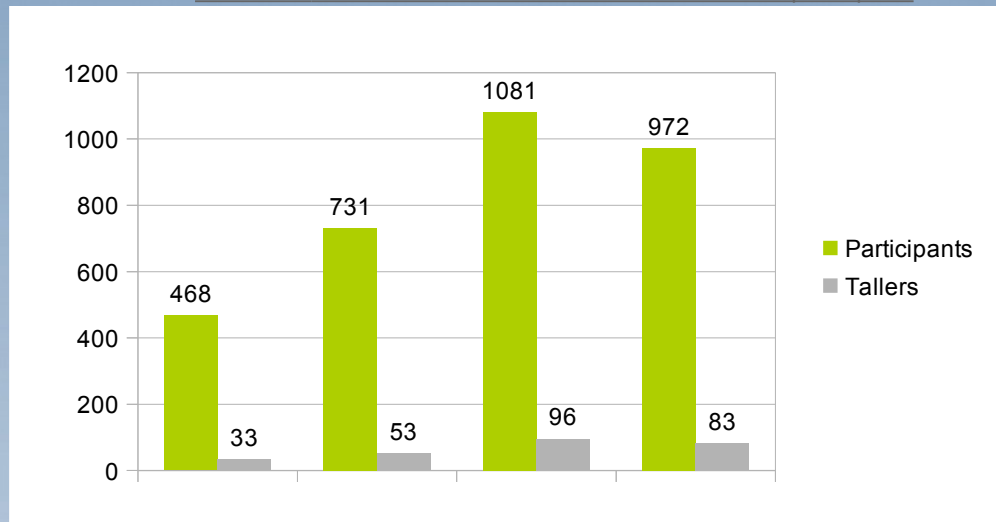
Els Tallers de memòria i gimnàstica són un recurs que s'ofereix als ajuntaments per fomentar la promoció de la salut i un envelliment actiu i satisfactori a partir de l'exercici físic i mental de la població major de 60 anys. Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2003, s'ha produït un creixement anual força estable, tant pel que fa al nombre de participants, com en relació als volum de tallers organitzats. L'any 2012 hi han participat 972 persones i s'han organitzat 83 tallers de memòria en 42 municipis de la comarca.

Taula 23: Evolució del nombre de Tallers de memòria, de participants i de municipis

	2004	2008	2011	2012
Participants	468	731	1081	972
Tallers	33	53	96	83
Municipis	23	40	43	42

Font: Tallers de memòria (2013)

Gràfic 23: Evolució del nombre de Tallers de memòria i de participants

Font: Tallers de memòria (2013)

Objectius 2013**Grups de suport**

- Consolidar i mantenir els grups de suport per a tota la comarca, realitzant un grup com a mínim per cada SBAS, per tal d'incrementar la xarxa de suport informal entre les persones afectades i cuidadors.
- Millorar el treball conjunt i coordinat amb les àrees bàsiques de salut, i fer-ho extensiu als serveis especialitzats.
- Per tal d'atendre els processos de cronicitat amb tota la seva globalitat i complexitat i fruit de les necessitats detectades, realitzar dues noves accions grupals: un grup per a cuidadores- internes, i un grup per a persones afectades de processos depressius crònics amb importants afectacions per la seva qualitat de vida.

Tallers de memòria

- Mantenir l'oferta de tallers de memòria a la comarca en tant que recurs molt consolidat, posar l'atenció en la millora contínua de continguts, adaptats a les necessitats de cada grup per atendre l'heterogeneïtat de cada grup.
- Mantenir els indicadors quantitius (participació) i qualitius (satisfacció dels participants).
- Fruit de la detecció de necessitats, sobre tot en les poblacions més petites, valorar la possibilitat d'oferir altre tipus de tallers complementaris per donar una oferta de tallers més global.

9. PLANS TRANSVERSALS I ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2013 – 2016

El Pla d'Igualtat de Gènere va ser aprovat en la darrera sessió del Ple del Consell Comarcal de l'any 2012, després que al llarg de tot l'any s'hagués dut a terme el procés d'avaluació del Pla anterior (2008-2011) i d'elaboració del nou Pla.

El Pla d'Igualtat vigent és el resultat d'un procés d'actualització de la diagnosi de gènere de la comarca, i de l'avaluació dels seus resultats en relació al nivell de compliment i impacte de les accions del Pla Comarcal de Promoció de Polítiques d'Igualtat 2008-2011. En les diferents etapes del procés hi van participar les àrees de Turisme, Medi Ambient, Educació i Cultura, Consum i Benestar Social del Consell Comarcal.

El Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà estructura els 24 objectius operatius i les 75 accions en 3 eixos d'actuació principals:

1. Polítiques transversals del CCAE
2. Polítiques d'igualtat de les àrees del Consell Comarcal
3. Polítiques de lluita contra la violència de gènere

Pla per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

El Pla per a la Inclusió social és una eina de treball estratègica que ha de permetre millorar les condicions de vida de la població de la comarca i reforçar la cohesió social, en un moment de greu crisi econòmica. El Pla d'Inclusió té com a finalitat acordar les prioritats que impulsarà el Consell Comarcal i els Ajuntaments participants en el procés d'elaboració, i ordenar el conjunt d'actuacions, programes i serveis que presten les administracions per promoure la inclusió social de les persones en situació més vulnerable del territori.

Participen en el Pla d'Inclusió les àrees de Promoció econòmica, Joventut, Habitatge i Benestar social del Consell Comarcal i els Ajuntaments de Roses, Castelló d'Empúries, L'Escala i La Jonquera.

L'any 2012 l'Equip tècnic d'inclusió del Consell ha posat en marxa l'elaboració del Pla, elaborant una diagnosi sobre la situació de la comarca, dissenyant una estratègia de comunicació del Pla, que s'ha concretat en el web www.inclusioaltemporda.cat i el video de presentació dels serveis inclusius de la comarca. A finals de 2012 s'ha iniciat el procés d'elaboració del Pla que té previst finalitzar el mes de juny de 2013, amb el treball del Comitè executiu, integrat per representants tècnics de totes les institucions participants en el Pla, i la Taula per a la inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà.

Servei de Participació Ciutadana

El Servei de Participació Ciutadana, que té com a finalitat contribuir al foment d'experiències participatives de qualitat a la comarca, ha elaborat una proposta de Pla de participació del procés d'aprovació del POUM de Vilafant, i ha col·laborat en el procés de dinamització de la Taula per a la Inclusió social.

Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

La Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, que va començar a reunir-se l'any 2010, es constitueix formalment el dia 11 de desembre de l'any 2012 com a Consell Supramunicipal de Serveis Socials, un òrgan col·legiat de participació comunitària amb funcions d'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en l'àmbit territorial de la comarca.

Actualment formen part de la Taula una vintena d'entitats de diferents àmbits. D'acord amb el reglament acordat per les entitats durant l'any 2012 els objectius d'aquest espai són: esdevenir l'espai de representació de les entitats del tercer sector de la comarca, per tal d'afavorir un ús compartit de recursos i coneixement del que disposa el teixit associatiu i l'administració pública; millorar el coneixement de la realitat social del territori a través de l'experiència dels diferents agents (públics i privats) que duen a terme accions de caràcter inclusiu, i apropar el treball de les entitats a la ciutadania en general. La Taula també és l'òrgan de participació de les entitats en el Pla d'Inclusió.

Durant l'any 2012 la Taula per a la Inclusió i la Cohesió social ha elaborat el primer informe social social de la comarca, elaborat conjuntament per les entitats i el Consell Comarcal. El document es pot consultar al web www.inclusioaltemporda.cat.

Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà

El Consell Consultiu de la Gent Gran, adscrit orgànicament al Consell Comarca de l'Alt Empordà, es va constituir el dia 12 de febrer de 2003 com a eina de consulta participació ciutadana de la gent gran a la comarca. Les principals activitats dutes a terme l'any 2012 han estat: el IX Concurs de Prosa i Poesia; les xerrades sobre aspectes relacionats amb el consum als Casals de Castelló d'Empúries i Llers; la participació al Consell Territorial de la Gent Gran de la demarcació de Girona; l'assistència al Consell de la Gent Gran de Catalunya; la participació en les activitats de l'Any Europeu per a l'envelliment actiu i la solidaritat intergeneracional organitzades pels Instituts Illa de Rhodes, Cap Norfeu i La Jonquera, i el Centre Educatiu Empordà; l'Organització de la 6a Trobada d'Associacions i Casals de la gent gran de l'Alt Empordà.

10. TREBALL EN XARXA I GESTIÓ DEL CONEIXEMENT

L'abast del foc que va afectar la comarca de l'Alt Empordà el mes de juliol de 2012 va requerir d'una **intervenció d'urgència** de l'àrea de Benestar establerta en col·laboració amb la Unitat de trauma, crisi i conflictes de la Universitat Autònoma de Barcelona, per portar a terme un **programa d'atenció als afectats pels focs de l'Alt Empordà**.

Els objectius bàsics d'aquest dispositiu coordinat per l'àrea bàsica de serveis socials van ser reduir l'impacte de l'incendi sobre les persones i facilitar la seva recuperació; garantir els mecanismes per afrontar situacions d'estrès i augmentar la resiliència de la població; detectar persones amb dificultats de recuperació i reforçar els mecanismes de gestió de l'estrès per afrontar les dificultats derivades de l'incendi als responsables municipals i gestors de la pròpia crisi.

El dispositiu va preveure diverses reunions grupals amb les 5 poblacions més afectades; reunions informatives amb els tècnics de serveis socials, de salut i educació; seguiment de la població afectada i difusió de les pautes psicoeducatives a la pàgina web focempordà.

D'altra banda, el mes de desembre de 2012 va tenir lloc la **jornada anual dels professionals de l'àrea de Benestar** en el marc de la qual es van presentar els objectius estratègics per a l'any 2013 dels diferents serveis. Per primera vegada es van intercanviar experiències entre els equips de professionals que promouen accions en el territori. Es van presentar un total de 12 bones pràctiques, de les quals es van escollir com a més innovadores:

- 1) La integració socioeducativa de noies adolescents d'origen magrebí a l'Institut de La Jonquera.
- 2) La gestió de la crisi i l'acompanyament social a les famílies afectades per l'incendi del 22 de juliol a l'Alt Empordà.
- 3) El Taller d'autonomia i inserció sociolaboral per a dones immigrades a Sant Pere Pescador.
- 4) El Projecte d'intervenció familiar a Roses.

Al llarg de l'any 2012, diversos professionals de l'Àrea de Benestar han participat en espais de treball en xarxa que es relacionen en el quadre següent:

Taula 24: Espais de treball en xarxa

- Treball transversal en la pròpia administració comarcal: Taula Comarcal de Salut i Taula d'Ocupació Juvenil.
- Patronat de la Fundació Provada ALTEM, per designació del Consell Comarcal de l'Alt Empordà
- Patronat Fundació Tutelar de l'Alt Empordà, per designació del Consell Comarcal
- Comissió Interdisciplinària Mixta Sociosanitària Alt Empordà (CIMSS). El Consell Comarcal ha format part com a membre d'aquesta Comissió durant l'any 2012. S'ha assistit a les reunions setmanals realitzades al Centre Sociosanitari Bernat Jaume de Figueres.
- Comissió operativa i/o representativa del Pla Educatiu d'Entorn de Castelló d'Empúries i de Roses.
- Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en els casos de violència domèstica i de gènere de la demarcació de Girona en representació dels consells comarcals de la demarcació de Girona. Dins d'aquesta Comissió durant l'any 2012 s'ha treballat en quatre grups de treball:
 - Grup de treball: Protocol d'actuació en els casos de violència domèstica i de gènere
 - Grup de treball: Protocol de prevenció a la mutilació genital femenina
 - Grup de treball: Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments a infants i adolescents Maltractaments i abusos sexuals a la infància i a l'adolescència
 - Grup de treball: Protocol d'actuació contra el maltractament a les persones grans
- Grup de treball del Protocol d'actuació contra el maltractament a les persones grans, coordinat per l'Àrea de Benestar.
- Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de la Jonquera
- Consell Assessor Tècnic del Consorci d'Acció Social de Catalunya
- Comissió de Treball contra l'Absentisme escolar de l'Ajuntament de Figueres

D'altra banda, al llarg de l'any 2012 l'Àrea de Benestar ha col·laborat en els següents projectes i programes que es recullen en la taula següent:

Taula 25: Col·laboració en projectes i programes

- Col·laboració entre l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Càritas Interparroquial de Figueres, Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja de Figueres per a la realització del projecte Centre de Distribució d'Aliments.
- Col·laboració entre el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Associació per a la Formació Cultural per a la Gent Gran de l'Alt Empordà pel desplegament del cicle de conferències en el marc de la Universitat de la Gent Gran a la comarca.
- Col·laboració amb la Fundació Catalunya Voluntària, ITER-BSO, el Consorci de Benestar Social de la Selva i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà per a la realització del projecte " Més Grans. Projecte de suport social Intergeneracional".
- Col·laboració amb les Universitat de Girona, UNED, UOC i la Universitat de Barcelona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Psicologia.
- Col·laboració amb l'Associació "Bicicletes sense Fronteres" durant la campanya de Nadal i Reis per recaptar i repartir bicicletes per a persones i famílies amb fills i filles en situació de vulnerabilitat.

Finalment, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal ha elaborat i/o participat al llarg de l'any 2012 en els estudis, investigacions, publicacions i jornades que es relacionen a continuació:

Taula 26: Col·laboració en estudis, investigacions, publicacions i jornades

- Col·laboració amb el Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil de Figueres i el Consell Comarcal per organitzar un jornada de treball conjunta sobre el Treball en Xarxa (30 de maig de 2012).
- Col·laboració amb la Fundació Privada ALTEM en el marc de les accions de lluita contra la pobresa del

Departament de Benestar Social i Família, per cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació per col·lectius vulnerables a la crisi. (setembre 2012)

- Col·laboració amb el Centre de Vida Independent en l'organització d'una Jornada sobre Productes Suport " Com a casa enloc" dirigida a persones grans, amb discapacitat o dependències i per a persones cuidadores (15 de novembre de 2012).
- Elaboració de l'Informe estadístic: la població estrangera a la comarca de l'Alt Empordà. Desembre de 2011. Pla Territorial de Ciutadania i Immigració.
- Col·laboració amb el Departament de Benestar Social i Catalunya Caixa en la realització de la formació adreçada a les persones cuidadores que tenen la prestació de cuidador no professional. Aquesta acció de 25 hores de durada, va tenir lloc al municipi de l'Escala. (desembre de 2012)

11. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES EUROPEUS

Al llarg de l'any 2012 l'equip tècnic d'inclusió i l'equip del Pla de Ciutadania i Immigració de l'àrea de Benestar ha participat en dos projectes europeus que estaran en actiu fins a l'any 2015.

D'una banda, el projecte Interreg 4C de la Comissió Europea "*Labour Plus Innovative Strategies for Equal Employment*", que té com a finalitat millorar les polítiques d'ocupació i les estratègies locals per a la inclusió laboral de la població d'origen immigrant a tot Europa. En el marc d'aquest projecte es va organitzar a Figueres un seminari de treball "*Integrated approach to migrants: inclusion into labour market, human capital and economy*", que va tenir lloc el mes de juny de 2012. D'altra banda, es va participar en els seminaris de Nieuwegen i Marburg i en tant que coordinadors dels continguts del projecte es va dirigir el treball de recollida de bones pràctiques entre els socis.

D'altra banda, el projecte AWARD "*Awareness Raising and Education for Development and Culture*" finançat per la DG per al Desenvolupament i la Cooperació de la Comissió Europea que té com a finalitat la sensibilització d'actors locals i organismes europeus sobre la rellevància de la diversitat cultural i la cooperació per al desenvolupament. Al llarg de l'any 2012, es va assistir a un seminari a París on es va presentar l'Observatori de la Dona Immigrada que gestiona l'àrea de Benestar.

13. SÍNTESE DADES MÉS RELLEVANTS 2012

Àrea de benestar	<ul style="list-style-type: none"> • Pressupost: 3.621.514,66 € • Personal: 58 professionals • 32 Serveis
Comarca Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> • 141.517 Habitants (creixement 26% període 2004-2012) • 28% població origen estranger • 17% població major de 65 anys • 15,12% taxa d'atur • 27,57% taxa d'atur en joves (16-34 anys) • 76,7% assalariats en sector serveis
Atenció Social Bàsica	<ul style="list-style-type: none"> • 9 serveis bàsics d'atenció social (SBAS) a la comarca • 12,4% població de la comarca atesa (11.987 persones) 55,4% dones i 44,6% homes • 17.642 entrevistes (2.854 entrevistes a domicili) • 25% població atesa major de 65 anys • SBAS amb proporció de població més vulnerable: Castelló d'Empúries; La Jonquera; Llançà; Sant Pere Pescador i Roses • Creixement en un any 20% nombre expedients RMI l'any 2012 • Increment en un any 37% nombre beneficiaris prestacions econòmiques per urgències socials • 407 famílies derivades al Centre de Distribució d'Aliments (CDA) de Figueres
Atenció a la Infància,	<ul style="list-style-type: none"> • 251 menors atesos

Adolescència i Famílies	<ul style="list-style-type: none"> • Mitjana de 187 casos treballats/mes • 26% nous expedients • 16 casos intervenció prioritària • CRAE l'Albera: 21 menors atesos • GENNEP: 52 menors atesos • Servei Preventius Diürns: 41 menors atesos • SMEASSA: 14 processos educatius amb joves i famílies • Motxilla pedagògica: 66 activitats ofertades; 2.000 alumnes s'hi acullen • Atenció psicològica àmbit familiar: 131 persones ateses
Atenció a la Diversitat (Pla de Ciutadania i Immigració)	<ul style="list-style-type: none"> • 1.259 consultes ateses CCAE • 249 consultes ateses a La Jonquera • 524 consultes ateses a Roses • 11% consultes sobre arrelament social; 5% sobre informes estrangeria i 5% renovacions permisos • 377 demandes ateses en oficina d'assessorament especialitzat en àmbit jurídic • 391 consultes de professionals • 486 mediacions (64% dones i 36% homes)
Atenció a les dones	<ul style="list-style-type: none"> • 172 dones ateses, 40% menys any anterior • 27 reben assessorament legal sobre violència de gènere • 9 participen en procés terapèutic grupal • 111 dones ateses pel Servei d'Atenció Psicològica • 124 dones ateses pel Servei de Resposta Urgent
Promoció autonomia i atenció dependència	<ul style="list-style-type: none"> • 340 sol·licituds de valoració de dependència • 89 unitats familiars ateses pel Servei d'Ajuda a Domicili (atenció 182 persones) • 670 llars de la comarca ateses pel servei de teleassistència domiciliària • 166 unitats familiars ateses pel Servei d'Ajudes Tècniques a Domicili • 137 famílies ateses pel Servei d'Atenció a Domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors • 41 persones participen en grups de suport a persones cuidadores i participants • 972 persones participen en tallers de memòria i gimnàstica en 42 municipis
Plans transversals i òrgans de participació	<ul style="list-style-type: none"> • Aprovació Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà (2013-2016) • Posada en marxa Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà amb àrees de Promoció Econòmica, Joventut, Habitatge i Benestar més Ajuntaments de Roses, Castelló d'Empúries, L'Escala i La Jonquera. • Dinamització Taula per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà: elaboració primer informe social de la comarca elaborat amb les entitats • Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà: IX Concurs de Prosa i poesia; 6a Trobada d'Associacions i Casals de la gent gran de l'Alt Empordà • Proposta de Pla de participació del POUM de Vilafant
Treball en xarxa i gestió del coneixement	<ul style="list-style-type: none"> • Intervenció d'urgència programa d'atenció als afectats pels focs de l'Alt Empordà en col·laboració amb la Unitat de trauma, crisi i conflictes de la Universitat Autònoma de Barcelona. • Projecte Centre de Distribució d'Aliments (Figueres) en col·laboració amb Ajuntament de Figueres, Càritas Interparroquial de Figueres; Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja de Figueres. • Projecte "Més grans. Projecte de suport social intergeneracional" amb Fundació Catalunya Voluntària, ITER-BSO i el Consorci de Benestar de la Selva • Col·laboració amb Universitat de Girona, UNED, UOA i la Universitat de Barcelona per a l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Psicologia. • Jornada de reflexió i bones pràctiques de l'Àrea de Benestar del CCAE
Participació en projectes europeus	<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Labour Plus (Interreg VIC de la Comissió Europea) • Projecte Award (DG per al Desenvolupament i Cooperació de la Comissió Europea)

ANNEX 1: ÍNDEX DE LA CARTERA DE SERVEIS DE L'ÀREA DE BENESTAR**1. PROGRAMA ATENCIÓ SOCIAL PRIMÀRIA**

1.1. Servei d'informació, assessorament i tractament social

2. PROGRAMA ATENCIÓ A LA FAMÍLIA, INFÀNCIA, ADOLESCÈNCIA I DONA

2.1. Servei de prevenció de les drogodependències i VIH

2.2. Servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA)

2.3. Servei de Centre Residencial d'Acció Educativa l'Albera

2.4. Servei de centres preventius diürns

2.5. Servei de prevenció i intervenció terapèutica dels maltractaments en infants i adolescents

2.6. Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

2.7. Servei d'Atenció Psicològica a víctimes adultes de violència domèstica i de gènere

2.8. Servei d'acolliment d'urgència a víctimes de violència de gènere

2.9. Servei d'Atenció Psicològica a individus adults i famílies

3. PROGRAMA DE PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

3.1. Servei d'atenció domiciliària

3.2. Servei de Teleassistència

3.3. Servei d'assessorament per a l'adaptació de la llar i ajudes tècniques

3.4. Servei de Transport Adaptat

3.5. Servei d'assessorament i suport a famílies i/o ciutadans

3.6. Servei d'atenció psicològica a persones en dependència

3.7. Servei de prevenció i promoció de la salut

4. PROGRAMA D'ACTUACIÓ EN EMERGÈNCIES SOCIALS

4.1. Servei de Prestacions econòmiques d'urgència

4.2. Servei de Residència temporal per a persones adultes en situació de marginació

5. PROGRAMA DE PROMOCIÓ DE LA INCLUSIÓ SOCIAL I CIUTADANIA

5.1. Servei de mediació intercultural i suport lingüístic a professionals

5.2. Servei de sensibilització

5.3. Servei d'Oficina itinerant d'assessorament jurídic a l'estranger (OIAE)

5.4. Servei d'Assessorament a l'estranger (SAE)

5.5. Servei d'acollida a persones estrangeres

5.6. Servei de consultoria i assessorament social

5.7. Servei de convivència i cohesió social

5.8. Servei de participació ciutadana